

ODDELEK ZA SOCIOLOGIJO
FILOZOFSKA FAKULTETA
UNIVERZA V LJUBLJANI

**DRUGOSTOPENJSKI MAGISTRSKI DVODISCIPLINARNI ŠTUDIJSKI PROGRAM SOCIOLOGIJA
KULTURE**

PREDSTAVITVENI ZBORNIK

KRATKA PREDSTAVITEV ODDELKA ZA SOCIOLOGIJO

Študij sociologije na FF UL, ki se je začel leta 1960, je prvi in najstarejši redni univerzitetni študij sociologije na Slovenskem sploh. Ko je bil leta 1967 večji del študija prenesen na takratno Visoko šolo za politične vede, je FF ob podpori univerze vztrajala in dosegla, da manjši del študija ostane in se razvija v okviru FF. To pa zaradi v svetu in pri nas uveljavljene prakse in potrebe (dvopredmetne) povezanosti (dela) študija sociologije s študiji humanističnih ved, ki jih združuje FF. Zaradi te povezanosti naj bi se študij sociologije na FF posebej posvečal sociološki teoriji in epistemologiji humanističnih ved ter različnim področjem (sociologije) kulture. Leta 1981, pred petindvajsetimi leti, je FF po dogovoru s predhodnico današnje FDV poleg svojega dotedanjega (dvopredmetnega) študija sociologije za pedagoški poklic uvedla tudi dvopredmetni študij sociologije kulture. Študij je vse do danes eden najbolj iskanih dvopredmetnih študijev na FF. Izkazal in uveljavil se je kot smiseln v študijskih kombinacijah z različnimi humanističnimi študiji, ne nazadnje s študiji različnih jezikov, literatur in kultur. Kombinirani študij nudi tako sociologom (kulture) kot diplomantom drugih strok širše teoretsko in kulturno obzorje in širi njihove poklicne in delovne kompetence.

Oddelk za sociologijo ima v sklopu Osrednje humanistične knjižnice svojo knjižnico s cca. 26.000 enotami gradiva.

Skupno število študentk in študentov, ki so v letu 2005/2006 vpisani v 1., 2., 3. in 4. letnik dodiplomskih programov Oddelka za sociologijo, je naslednje:

- na programu Sociologija kulture: 414,
- na pedagoškem programu Sociologija: 238.

V absolventskem stažu je na Oddelku za sociologijo:

- na programu Sociologija kulture: 114,
- na pedagoškem programu Sociologija: 61 študentk in študentov.

Skupaj je na Oddelku za sociologijo v letu 2005/2006 vpisanih 827 študentk in študentov, od tega:

- na programu Sociologija kulture: 528,
- na pedagoškem programu Sociologija: 299.

Oddelk za sociologijo z bolonjsko prenovu uvaja naslednje programe:

- prvostopenjski enopredmetni program Sociologija kulture,
- prvostopenjski dvopredmetni program Sociologija,
- drugostopenjski magistrski enopredmetni dvoletni program Sociologija kulture,
- drugostopenjski magistrski dvodisciplinarni dvoletni program Sociologija kulture,
- drugostopenjski magistrski pedagoški študijski program Sociologija.

DRUGOSTOPENJSKI MAGISTRSKI DVODISCIPLINARNI ŠTUDIJSKI PROGRAM SOCIOLOGIJA KULTURE

Drugostopenjski študij Sociologija kulture se ponuja kot dvoletni program. Študij uvajajo skupne temeljne epistemološke in metodološke vsebine ter usmeritveni predmeti, ki vodijo k štirim smerem: študiji spola, religijski študiji, globalizacijski študiji ter medijski in kulturni študiji.

Smer Religijski študiji

Filozofska fakulteta je z Oddelkom za sociologije kot prva – pred 40 leti – uvedla sociologijo religije kot predmet v okviru rednega študija, posebej se je posvečala obravnavanju razmerij med religijo in drugimi kulturnimi oz. umetnostnimi področji preko različnih izbirnih predmetov. Člani oddelka so razvili delovne stiki z učitelji in raziskovalci sorodnih študijev v Tübingenu, Leipzigu, Bayreuthu, Frankfurtu na Odri, Louvainu, Parizu (EHESS), o vodilni sodelavci pri izdajanju edine slovenske revije za religiologijo (Poligrafi) in knjižnih zbirk/založb s področja sociologije kulture in religiologije (Studia humanitatis, Hieron/Nova revija, *cf).

Smer Globalizacijski študiji

gre za aktualne in zaradi njihove relativne »mladosti« hitro razvijajoče se ter mednarodno atraktivne sociološke in interdisciplinarne študijske vsebine: kompleksni (ekonomski, politični in kulturni) pojav globalizacije, problemi političnega in kulturnega državljanstva, politične in kulturne razsežnosti evropskih integracij ter transnacionalizma, multikulturalizem, sociološke razsežnosti kulturnih oz. nacionalnih identitet, tolerance in pojavnih oblik nestrpnosti, sociologija nacionalne in transnacionalne civilne družbe ter repertoar kulturnopolitičnih analitičnih razlag, ki omogočajo kvalificirano razumevanje omenjenih pojavov.

Smer Medijski in kulturni študiji

Študij je oblikovan po vzoru evropskih magistrskih programov s sorodnimi vsebinami. Z njim se umeščamo na področje, ki je danes eno najbolj privlačnih in najhitreje razvijajočih se polj proučevanja kulture v vseh njenih razsežnostih – od organizacijsko institucionalnih ravni do estetskih praks in praks reprezentiranja ter oblikovanja kulturnih in drugih družbenih identitet v konkretnih družbenih in zgodovinskih okoljih in prostorih.

Smer Študiji spola

Smer izhaja iz dosedanjega postopnega razvoja teh študij na Oddelku za sociologijo, kjer se je najprej na dodiplomski stopnji začelo izvajati izbirni predmet z naslovom Uvod v ženske študije (leta 1995) in v študijskem letu 1998/1999 rezultiralo v uvedbi obveznega oz. obvezno izbirnega predmeta Sociologija spola na obeh programih študija. S tem na našem oddelku sledimo svetovnim in evropskim trendom razvijanja te vrste študija na univerzitetnem nivoju. To področje razvijamo tudi raziskovalno, saj se nekaj kolegic in kolegov ukvarja z raziskovanjem ženskih žanrov, žensk v politiki, raziskovanjem medijskih reprezentacij žensk, življenjskih stilov homoseksualne populacije ipd.

TEMELJNE KOMPETENCE DIPLOMANTK IN DIPLOMANTOV

Drugostopenjski magistrski dvodisciplinarni študijski program Sociologija kulture je namenjen širokemu družboslovno-humanističnemu in teoretsko izostrenemu študiju kulture, ki temelji na poglobljanju izbranega področja študijev spola, medijskih in kulturnih študijev, religijskih študijev ali globalizacijskih študijev. Študenti in študentke po končanem študiju v obeh primerih pridobijo znanja, ki jih usposabljaajo za samostojno vodenje, organiziranje, analiziranje in raziskovanje sodobnih kulturnih fenomenov in družbenih pojavov. Zaposlitvene možnosti, ki predvidevajo bodisi izstop iz programa bodisi nadaljevanje na tretjo stopnjo, so v programu povezane s pridobivanjem nadgradnje temeljnih teoretskih, metodoloških in

epistemoloških osnov oziroma konkretnih veščin praktičnega apliciranja znanj in analitskih pristopov. Poseben poudarek v programu je namenjen interdisciplinarnosti v raziskovanju in razvijanju praktičnih izpeljav kulturne analize za potrebe širokega spektra kulturnih organizacij, zavodov, medijskih in založniških hiš, svetovalnih služb in agencij, javnih ustanov in nevladnih organizacij. Študentki in študente so po končanem študiju sposobni samostojnega udeleženja kot publicisti, kulturni animatorji, organizatorji festivalov in drugih kulturnih prireditev; vključitve v nacionalne in evropske ter širše mednarodne institucije, svetovalne organe in službe, ki zahtevajo samostojnost in suverenost pri vodenju in organiziranju dela.

Splošne kompetence:

- kompetenca razumevanja in znanja: sposobnost izvirnega dela pri razvijanju in apliciranju idej, še posebej v raziskovalnem okolju
- kompetenca aplikativnega prenosa znanj: sposobnost reševanja problemov v novih in nepoznatih okoljih
- sposobnost integriranja znanja ter obvladovanja kompleksnejših vprašanj kakor tudi oblikovanja ocen in mnenj ob nepopolnih podatkih
- kompetenca posredovanja znanja: prenos znanj specializiranim in nespecializiranim občinstvom
- sposobnost samostojnega učenja in samo-iniciativnosti pri pridobivanju znanj
- komunikacijska odprtost ter posredovanje znanj v večkulturnih okoljih
- sposobnost timskega dela in vodenje iniciative
- suverena priprava projektnih del
- zahtevno strokovno komuniciranje v vsaj enem svetovnem jeziku
- splošna razgledanost in suvereno poznavanje akademskih področij
- sposobnost zahtevnejšega strokovnega in publicističnega izražanja.

Predmetno specifične kompetence:

- poglobljeno specialno znanje iz izbrane sociološke smeri, spoznavanje naj sodobnejših teorij in metodologij raziskovanja;
- kritično sledenje in obravnavanje sodobnih teoretskih tokov;
- suvereno in inovativno teoretsko argumentiranje ter oblikovanje smernic za javne razprave o aktualnih temah sodobne slovenske in globalne družbe;
- kompetentna uporaba sociološke metodologije;
- poglobljeno poznavanje evropskega prostora in regionalnih kulturnih zgodovinj;
- sposobnost delovanja v interdisciplinarnem in medkulturnem okolju;
- praktična usposobljenost za samostojno organiziranje dela in vodenje kulturnih dejavnosti, ustanov in projektov;
- praktična usposobljenost za samostojno raziskovanje kulture; negovanje in spodbujanje samoinicijativnosti;
- praktična usposobljenost za samostojno delovanje v publicistični, založniški, kulturno-organizacijski dejavnosti, na ministrstvih in v medijih; vodilna vloga v delu svetovalnih, izobraževalnih in raziskovalnih institucij javnega in privatnega sektorja ter v gospodarstvu;
- pridobljena poglobljena znanja in veščine za samostojno publicistično udeleženje;
- pridobljena ekspertiza za samostojno snovanje in priprava raziskovalnih projektov;
- znanje za vodenje festivalskih projektov ter tekočih kulturnih in drugih programov ter dejavnosti ustanov javnega in zasebnega sektorja, nevladnih in civilno-družbenih organizacij, medijskih hiš in oglaševalskih agencij, gospodarstva in industrije.

PREDMETNIK S KREDITNIM OVREDNOTENJEM ŠTUDIJSKIH OBVEZNOSTI

Program obsega štiri smeri:

- Globalizacijski študiji
- Medijski in kulturni študiji

- Religijski študiji

- Študiji spola

Študent/študentka izbere dve od ponujenih štirih smeri.

Študent/študentka ima zaradi mobilnosti možnost, da za najmanj 10 KT obveznosti, predvidenih med obveznimi ali izbirnimi enotami tega programa, prenese iz drugega programa.

SPLOŠNA SHEMA PREDMETNIKA

Predmet	Nosilec/nosilka	Steber	KT	Kontaktne ure skupaj	Ure predavanj	Ure seminarjev	Individualno delo študenta	Skupno delo študenta
---------	-----------------	--------	----	----------------------	---------------	----------------	----------------------------	----------------------

Stebri:

O-SK: obvezni skupni

O-ST: obvezni stroka

I-ST: izbirni stroka

I-Š: izbirni širše

1. letnik

Prvi (zimski) semester:

Temeljni predmet izbrane smeri				različni izvajalci/ke	O-ST	10	60	40	20	240	300
Raziskovalni seminar izbrane smeri ¹				več izvajalk/izvajalcev	O-ST	5	30		30	120	150
SKUPAJ						15	90	40	50	360	450

Drugi (letni) semester:

Epistemologija humanistike in družboslovja				Močnik	O-SK	5	30	30		120	150
Izbirni predmet izbrane smeri					I-ST	5	30	10	20	120	150
Izbirni predmet izbrane smeri					I-ST	5	30	10	20	120	150
SKUPAJ						15	90	50	40	360	450

SKUPAJ 1. LETNIK						30	180	90	90	720	900
-------------------------	--	--	--	--	--	----	-----	----	----	-----	-----

Predmet	Nosilec/nosilka	Steber	KT	Kontaktne ure skupaj	Ure predavanj	Ure seminarjev	Individualno delo študenta	Skupno delo študenta
---------	-----------------	--------	----	----------------------	---------------	----------------	----------------------------	----------------------

2. letnik

Tretji (zimski) semester:

Metodologija sociološkega raziskovanja				Kogovšek idr. izvajalke/izvajalci	O-SK	5	30	15	15	120	150
Izbirni predmet druge izbrane smeri					I-ST	5	30	10	20	120	150
Zunanji izbirni predmet					I-Š	5					150

¹ Pri smeri Medijski in kulturni študiji lahko študentje in študentke namesto Raziskovalnega seminarja izberejo praktikum Upravljanje v kulturi in medijih.

SKUPAJ			15	60	25	35	240	450
Četrty (letni) semester:								
Magistrsko delo		O-ST	15				450	450
SKUPAJ 2. LETNIK			30	60	25	35	690	900
SKUPAJ PROGRAM			60	240	115	125	1410	1800

SMER GLOBALIZACIJSKI ŠTUDIJI

Temeljni predmet smeri (naslov predmeta/nosilec):

Izbrane teme iz sociologije globalizacije	Rizman	O-ST	10	60	40	20	240	300
---	--------	------	----	----	----	----	-----	-----

Izbirni predmeti smeri (naslov predmeta/nosilec):

Suverenost, nacionalizem in globalizacija	Rizman	I-ST	5	30	10	20	120	150
Globalizacija, migracije in trans-nacionalizem	Rizman	I-ST	5	30	10	20	120	150
Globalizacija in nacionalna država	Pikalo	I-ST	5	30	10	20	120	150
Teorije in problemi sodobnega državljanstva in človekovih pravic	Rizman	I-ST	5	30	10	20	120	150
Zgodovina in teorija evropskih integracij	Lešnik	I-ST	5	30	10	20	120	150
Vladavine, sistemi, režimi	Lešnik	I-ST	5	30	10	20	120	150
Religija in politika	Dragoš	I-ST	5	30	10	20	120	150
Spol in politika v primerjalni perspektivi	Antić Gaber	I-ST	5	30	10	20	120	150
Spol in globalizacija	Antić Gaber in Vidmar Horvat	I-ST	5	30	10	20	120	150
Teoretizacije svetovnega horizonta	Močnik	I-ST	5	30	10	20	120	150
Stik evropskih in neevropskih družb	Vogrinc	I-ST	5	30	10	20	120	150

Priporočeni zunanji izbirni predmeti:

Antropologija globalizacije (Božidar Jezernik, OEIKA, FF)

Predmet	Nosilec/nosilka	Steber	KT	Kontaktne ure skupaj	Ure predavanj	Ure seminarjev	Individualno delo študenta	Skupno delo študenta
---------	-----------------	--------	----	----------------------	---------------	----------------	----------------------------	----------------------

SMER MEDIJSKI IN KULTURNI ŠTUDIJI

Temeljni predmet smeri (naslov predmeta/nosilec):

Medijski in kulturni študiji	Vogrinc in Vidmar Horvat	O-ST	10	60	40	20	240	300
------------------------------	--------------------------	------	----	----	----	----	-----	-----

Izbirni predmeti smeri (naslov predmeta/nosilec):

Vizualna kultura:

Vizualna kultura in spol	Vidmar Horvat	I-ST	5	30	10	20	120	150
Feministična filmska in televizijska teorija	Vidmar Horvat	I-ST	5	30	10	20	120	150

Zgodovinska konstitucija muzeja	Rotar	I-ST	5	30	10	20	120	150
---------------------------------	-------	------	---	----	----	----	-----	-----

Vzgoja za medije:

Kulturna in institucionalna zgodovina radiotelevizije	Vogrinc	I-ST	5	30	10	20	120	150
Mediji, multikulturalizem in kultura strpnosti	Kuhar in Vidmar Horvat	I-ST	5	30	10	20	120	150
Zvočna kultura	Vogrinc	I-ST	5	30	10	20	120	150

Kultura in identiteta:

Globalna kultura, postkolonializem, multikulturalizem	Vidmar Horvat in Hrastnik	I-ST	5	30	10	20	120	150
Feministična literarna teorija	Mihurko Poniž in Hrastnik	I-ST	5	30	10	20	120	150

Filmski študiji:

Zgodovina filmske teorije	Vogrinc	I-ST	5	30	10	20	120	150
Razvoj filmske industrije in politika avtorjev	Vogrinc	I-ST	5	30	10	20	120	150
Ključni filmi 20. stoletja	Vidmar Horvat	I-ST	5	30	10	20	120	150

Praktikum:

Upravljanje v kulturi in medijih	Vidmar Horvat in Cetinski	O-ST	5	30		30	120	150
----------------------------------	---------------------------	------	---	----	--	----	-----	-----

Priporočeni zunanji izbirni predmeti:

Religiozne kulture in mitologije slovenstva (M. Velikonja, FDV)

Predmet	Nosilec/nosilka	Steber	KT	Kontaktne ure skupaj	Ure predavanj	Ure seminarjev	Individualno delo študenta	Skupno delo študenta
---------	-----------------	--------	----	----------------------	---------------	----------------	----------------------------	----------------------

SMER RELIGIJSKI ŠTUDIJI

Temeljni predmet smeri (naslov predmeta/nosilec):

Primerjalna religiologija z uvodom v religiologijo	Škamperle in Zalta	O-ST	10	60	40	20	240	300
--	--------------------	------	----	----	----	----	-----	-----

Izbirni predmeti smeri (naslov predmeta/nosilec):²

Religija in politika	Dragoš	I-ST	5	30	10	20	120	150
Mediji in/kot religija	Kerševan	I-ST	5	30	10	20	120	150
Spol in religije	Zalta	I-ST	5	30	10	20	120	150

Sociologija religiozne umetnosti	Škamperle in Pintarič	I-ST	5	30	10	20	120	150
Religija in kultura renesanse	Škamperle	I-ST	5	30	10	20	120	150
Sociologija ezoteričnih in mističnih izročil	Škamperle	I-ST	5	30	10	20	120	150

² Študent naj bi praviloma izbral vsaj dva predmeta iz naznačene skupine, tretji in/ali četrti predmet bi omogočala poglobitev ali povezavo izbranega težišča z drugimi problematikami.

Krščanstvo, judovstvo, islam in »zahodna civilizacija«	Zalta	I-ST	5	30	10	20	120	150
Religije v japonski in kitajski družbi	Rošker	I-ST	5	30	10	20	120	150

Zgodovinska sociologija reformacije in protestantizma	Rajšp	I-ST	5	30	10	20	120	150
Protestantizem in moderna družba	Kerševan	I-ST	5	30	10	20	120	150
Politična kultura protestantizma	Kerševan	I-ST	5	30	10	20	120	150

SMER ŠTUDIJI SPOLA

Temeljni predmet smeri (naslov predmeta/nosilec):

Sociologija spola in spolnosti	Antić Gaber in Kuhar	O-ST	10	60	40	20	240	300
--------------------------------	----------------------	------	----	----	----	----	-----	-----

Izbirni predmeti smeri (naslov predmeta/nosilec):

Vizualna kultura in spol	Vidmar Horvat	I-ST	5	30	10	20	120	150
Feministična literarna teorija	Mihurko Poniž in Hrastnik	I-ST	5	30	10	20	120	150
Spol in telo	Antić Gaber	I-ST	5	30	10	20	120	150
Spol in identitetne politike	Antić Gaber	I-ST	5	30	10	20	120	150
Spol in religije	Zalta	I-ST	5	30	10	20	120	150
Zgodovina vsakdanjega življenja žensk	Verginella	I-ST	5	30	10	20	120	150
Spol in politika v primerjalni perspektivi	Antić Gaber	I-ST	5	30	10	20	120	150
Nacionalizmi, rasizmi in politike spola	Jalušič	I-ST	5	30	10	20	120	150
Spol in globalizacija	Vidmar Horvat in Antić Gaber	I-ST	5	30	10	20	120	150

Predmet	Nosilec/nosilka	Steber	KT	Kontaktne ure skupaj	Ure predavanj	Ure seminarjev	Individualno delo študenta	Skupno delo študenta
---------	-----------------	--------	----	----------------------	---------------	----------------	----------------------------	----------------------

Queer perspektive spola, seksualnosti in identitete	Kuhar	I-ST	5	30	10	20	120	150
Psihoanaliza in študiji spolov	Salecl	I-ST	5	30	10	20	120	150
Kritične študije moškosti	Kuhar	I-ST	5	30	10	20	120	150

Priporočeni zunanji izbirni predmeti:

Sociologija spolnosti, Ivan Bernik, FDV

Sociologija čustev, Zdenka Šadl, FDV

Sociologija spolnosti, Aleksandar Stulhofer, Filozofska fakulteta, Univerza v Zagrebu

Študentke in študentje programa (torej vseh smeri) lahko ob soglasju pristojnega organa oddelka v okviru izbirnih predmetov smeri (steber I-ST: izbirni stroka) izberejo vsebinsko podobne predmete drugih oddelkov FF in sorodnih fakultet UL (npr. FDV, FSD, PF ipd.).

KRATEK OPIS PREDMETOV

Skupni predmeti

Epistemologija humanistike in družboslovja

Predmet predstavlja logiko teoretskih postopkov v humanistiki in družboslovju. Razčlenjuje načine, kako teorije vzpostavljajo svoje problemsko polje in kako postavljajo vprašanja; kako si s tem odpirajo nekatere možnosti za teoretsko delo, drugim možnostim pa se odrekajo. Proučuje notranje napetosti v teorijah in njihova morebitna protislovja; analizira, kako v teorijah prihaja do razkoraka med projektom in izvedbo; kako teoretsko delo pogosto proizvaja problematike, ki niso bile "v načrtu"; kako včasih proizvede tudi kakšen koncept, ki postane "viden" šele pri poznejših branjih. Ukvarja se s "slepo pego" v teoretskem polju in s "presežnimi učinki" teoretskega dela. – Študentke in študenti sodelujejo pri izbiri obravnavanih teorij, literature in pri določanju delovnih načinov.

Metodologija sociološkega raziskovanja

Študenti in študentke se bodo seznanili s ključnimi kvalitativnimi in kvantitativnimi raziskovalnimi metodami, njihovimi prednostmi in slabostmi ter se naučili uporabiti najprimernejši pristop za konkretni raziskovalni problem. Usposobili se bodo za metodološki način mišljenja, za oblikovanje raziskave, za zbiranje, obdelavo in interpretacijo podatkov (t.i. kvantitativnih in kvalitativnih) glede na vrsto raziskave.

Predmet predstavlja sodobne metode, ki so bile izdelane za analizo govornih gradiv. Večina se jih zgleduje po jezikoslovju, zato predmet daje tudi splošno informacijo o najpomembnejših jezikoslovnih teorijah.

Raziskovalni seminar

Cilj Raziskovalnega seminarja je predstavitev, diskusija in korekcija konceptov (postavljenih hipotez, uporabljenih virov in literature s stališča predvidenih rezultatov diplomskega dela) magistrskih nalog študentk in študentov. Kompetence, ki jih študentke in študentje osvojijo, so:

- poznavanje in uporaba različnih teoretskih konceptov in analitičnih pristopov pri ukvarjanju z izbrano problematiko;
- sposobnost samostojnega tehtanja argumentov za in proti uporabi določenega koncepta ali teorije;
- kritična analiza uporabljenih virov in literature;
- kritična analiza uporabljenega znanstvenega aparata;
- sposobnost avtonomnega vključevanja v javno diskusijo.

Vsebina se bo prilagajala izbranim temam magistrskih del študentk in študentov.

Magistrsko delo

Cilj Magistrskega dela je poglobljeno samostojno raziskovalno (empirično ali teoretično) in/ali analitično delo študenta/študentke, v katerem pokaže, da je sposoben samostojne obdelave izbrane teme. Pri tem mora študent/študentka znati za dokaz ali zavrnitev postavljenih hipotez samostojno najti in izbrati ustrezne vire in literaturo.

Predmetno specifične kompetence, ki jih bodo študenti in študentke osvojili pri tem delu, so naslednji:

- poznavanje in uporaba različnih teoretskih konceptov in analitičnih pristopov pri ukvarjanju z izbrano problematiko;
- sposobnost tehtanja argumentov za in proti uporabi določenega koncepta ali teorije;
- kritična analiza uporabljenih virov in literature;
- kritična analiza uporabljenega znanstvenega aparata.

Vsebina se spreminja glede na izbrano temo diplomskega dela.

Smer Globalizacijski študiji:

Izbrane teme iz sociologije globalizacije

Ključni izobraževalni cilj tega predmeta je poglobljeno seznanjenje s teoretskimi strategijami v preučevanju globalizacije in z relevantnim (izbranim) raziskovalnim repertoarjem na tem področju. Predmetno specifična kompetenca je v poudarjenem interdisciplinarnem pristopu, ki poleg prvenstveno sociološkega vključuje tudi politološki, zgodovinski, ekonomski in kulturološki pristop.

Obravnavani so predvsem naslednji vsebinski sklopi: zgodovina globalizacije in globalizacija zgodovine, repertoar teoretskih razumevanj vzrokov in strategij globalizacije, implikacije globalizacije in tudi protiglobalizacijskih prizadevanj na področjih, ki vključujejo državo, suverenost, (nacionalno in globalno) civilno družbo, globalno etiko, odnose med civilizacijami, mednarodne odnose (geopolitiko), ekonomijo, (nacionalno in globalno) kulturo, znanost, demokracijo, identitete, izobraževanje in varnost. Obravnava posameznih segmentov globalizacije vključuje tudi vplivne in med seboj dosti protislovne napovedi o tem, kakšno prihodnost oblikujejo procesi in aktualni trendi globalizacije.

Izbirni predmeti smeri

Globalizacija in nacionalna država

Predmet je razdeljen v tri vsebinske sklope. Prvi sklop predstavlja različne politične teorije globalizacij, njihove metodološke in filozofske nastavke. Drugi sklop predstavi in kritično ovrednoti vlogo držav v globalizacijskih procesih. Pokaže, da ni mogoče govoriti o enoznačni vlogi države v procesih globalizacij, niti ni mogoče globalizacijskih procesov dojemati kot zgolj eno- ali dvodimenzionalnih. Tretji sklop se ukvarja z idejami kozmopolitizma, kozmopolitske demokracije in globalnega vladanja.

Globalizacija, migracije in trans-nacionalizem

Globalizacija in transnacionalizem sta nepogrešljiv konceptualni pripomoček pri razumevanju sodobnih družbenih procesov. To velja v prvi vrsti za tiste družbene procese, ki so povezani s kakršnokoli obliko mobilnosti, vključno z mobilnostjo ljudi, kulture and podob. V srži predstavlja transnacionalizem obliko kulturne povezanosti in mobilnosti v globalnem prostoru – prostoru, ki ga označuje vse večja poroznost političnih in nacionalnih meja. Konceptualno polje transnacionalizma posega v področja politične sociologije, študij nacionalizma in etničnosti in kulturne sociologije.

Sodobni migracijski procesi, ki sicer vodijo do fizične »transplantacije« posameznikov, družin, članov etničnih skupin ali religioznih manjšin, ponazarjajo moč transnacionalnih procesov. S pomočjo razpredenih informacijskih, kulturnih, političnih in simbolnih izmenjav, sodobni imigranti ohranjajo vezi z domovino, hkrati pa prispevajo k (včasih radikalnim) transformacijam v njihovi izvorni družbi ali pa v gostujočem okolju. Sodobni muslimanski imigranti dobro ponazarjajo ta položaj: njihovo ohranjanje stikov z izvornim okoljem, z istočasno getoizacijo v gostujočih družbah, so nedavno in v različnih družbenih kontekstih (npr. Velika Britanija, Združene Države, Francija, Avstralija) pripeljali do vprašanj o njihovi lojalnosti gostujočim družbam. Predavanja in diskusije v sklopu tega predmeta bodo odprla pota k razumevanju kompleksnosti, ki jih proizvaja aktiven transnacionalizem sodobnih družb.

Religija in politika

Predmet obravnava naslednje vsebinske sklope:

Država in moč:

- družbena moč kot interakcijski proces;
- dejavniki in oblike moči, aktiviranje moči in njena krepitev;
- ideologija; funkcionalizem in družbena moč; konstantna in variabilna vsota moči;
- država, politične stranke in interesne skupine v klasičnem pluralizmu;
- pluralizem elit in teorija elit;
- konfliktna teorija moči in države;
- industrijska demokracija;
- demokracija, družbena neenakost in socialni kapital;
- globalizacija in (nacionalna) država; demokracija in kozmopolitska ureditev.

Kompetitivne teorije pravičnosti: utilitarizem, libertarizem, marksizem, komunitarizem, multikulturalizem, teorija državljanstva.

Glavni koncepti družbene regulacije na Slovenskem: katoliški integrizem, krščanski solidarizem, krščanski socialni aktivizem, krščanski socializem, socialistični kristjani, avtoritarni korporativizem, boljševizem, samoupravni socializem, pluralizem. Modeli ločitve med državo in verskimi skupnostmi. Strategije RKC pred drugo svetovno vojno, po drugi svetovni vojni, v 21. stoletju.

Spol in politika v primerjalni perspektivi

Osrednja pozornost bo namenjena kritičnemu pregledu teorij, ki teoretizirajo vprašanje mehanizmov (politične moči) v družbi; feminističnim perspektivam v polju politike, tematiziranju vprašanj ki so vezani na položaj spolov v politiki: enakost, pravičnost, državljanstvo, reprezentacija.. Posebna pozornost bo posvečena primerjavi položaja žensk in moških v politiki v različnih obdobjih (pred in po pridobitvi volilne pravice), kulturah (zahodne in vzhodne kulture) in sistemih (socialistični in po-socialistični, modeli zahodnih demokracij) ter s tem povezanimi mehanizmi za vzpostavljanje enakosti na tem področju (afirmativne akcije, pariteta, kvote, ipd.). V tem okviru bo posebej izpostavljena problematika človekovih pravic žensk (politične pravice, volilna pravica, pravica do prisotnosti).

Spol in globalizacija

Predmet bo študente in študentke seznanil z različnimi družboslovnimi pristopi pri analizi globalnih ekonomskih, socialnih, kulturnih, političnih procesov in njihovimi posledicami na nacionalni in lokalni ravni. Poleg tega bo tematiziral vpliv globalizacijskih procesov na življenje konkretnih moških in žensk na naslednjih področjih: spol, spolnost, prostitucija in prodajanje belega blaga (trafficking); ženske, delo in feminizacija revščine; država, državljanstvo in migracije; človekove pravice žensk v globalni perspektivi; ženske, moč in politika (»global empowerment of women«).

Poudarjeni bodo kulturni procesi oblikovanja globalnih idealov spola in spolnosti; medijske tehnologije in vloga globalnega potrošništva v konstrukciji in reprezentaciji spola in spolnosti. Obravnavane bodo konkretne študije ter teoretski zastavki post-strukturalizma, post-feminizma in post-kolonialne analize. Posebno poglavje bo namenjeno proučevanju politik spola v kontekstih postsocialistične družbe.

Suverenost, nacionalizem in globalizacija

Predmet seznanja študente z evolucijo mednarodnih odnosov od »vestfalske pogodbe« in francoske revolucije (1789) pa vse do današnjih dni - nastopa globalizacije - na primeru pojmov suverenosti in nacionalizma. Ti procesi bodo nadalje podrobno obravnavani v kontekstu novejšje politične zgodovine, ki sta jo v prvi vrsti zaznamovala padec »Berlinskega zidu« leta 1989 in širjenje in prizadevanja za poglobljanje Evropske unije. Poseben poudarek bo poleg izpostavljenih političnih tudi na kulturnih vidikih, na spremenjenem položaju etničnih manjšin v globalizirajočem se svetu in vlogi, ki jo pri prebujanju etnične in nacionalne (samo)zavesti tako v Evropi kot zunaj nje igra načelo samoodločbe narodov. Zadnji del vsebine se ukvarja s problemi globalizacije politike kot take: z harmonizacijo

zakonskih podlag združevanja v Evropi, s procesi kulturne heterogenizacije oz. homogenizacije, z razmerjem med individualnimi in kolektivnimi pravicami in s spremenjenima idejo in prakso države v času izziva, ki mu pravimo »globalna vladavina«(»global governance«).

Teoretizacije svetovnega horizonta

Predmet obravnava teorije, ki izrecno teoretizirajo procese globalizacije, a tudi tiste, ki jih k taki teoretizaciji napeljuje kompleksnost njihovega predmeta ali njihova lastna teoretska logika. Predmet tako obdeluje teoretsko "predzgodovino" globalizacijskih teorij, zlasti pa seveda teorije, ki se izrecno ukvarjajo s procesi v svetovnem merilu. Teorije različno pojasnjujejo te procese in njihov splet tudi različno imenujejo. Preobrazbe v svetovni povezavi produkcijskih načinov spremljajo preobrazbe v oblikah družbenosti. Predmet prikazuje teorije, njihovo logiko in kompleksnost sodobnih procesov, ki jo teorije pojasnjujejo.

Teorije in problemi sodobnega državljanstva in človekovih pravic

Predavanja in seminarsko delo pri tem predmetu sestavljata dva sicer medsebojno povezana dela. V prvem so predstavljeni naslednji problemski sklopi: konceptualni in zgodovinski razvoj (korenine) državljanstva, modeli državljanstva, problem razmerja med državljanstvom in nacionalno državo v sodobni družbi, pravice in dolžnosti, razmerje med državljanstvom, politično skupnostjo, (nacionalno) identiteto in človekovimi pravicami, in na koncu problemi redefiniranja državljanstva v postmodernem in globalnem (transnacionalnem) času.

V drugem delu je poudarek na zgodovinski in sociološki genezi človekovih pravic, pregledu različnih socioloških razumevanj (teorij) človekovih pravic, na razmerju med demokracijo in človekovimi pravicami, univerzalističnem utemeljevanju tega normativnega korpusa in izzivi, ki jih v tem pogledu predstavljata kulturni in vrednostni relativizem, razmerju, ki jih do človekovih pravic predstavljajo na eni strani individuum in na drugi skupina (kolektiviteta), povezanosti človekovih pravic z družbenim razvojem in na koncu še na novih izzivih, ki jih za človekove pravice predstavljajo radikalni procesi globalizacije.

Vladavine, sistemi, režimi

Predmet obravnava naslednje vsebinske sklope:

- Definiranje temeljnih pojmov: vladavina, politični sistem, režim.
- Klasične tipologije vladavin (Aristotel, Bodin, Hobbes, Locke, Montesquieu); tipologija režimov med obema svetovnima vojnama: demokratični in totalitarni; po 2. svetovni vojni delitev na tri svetove: kapitalistični (liberalno-demokratični), komunistični (enopartijski) in tretji svet (avtoritarni); režimi sodobnega sveta: zahodne poliarhije, nove demokracije, vzhodnoazijski režimi, islamski režimi, vojaški režimi.
- Demokracija, totalitarizem, avtoritarizem:
- Strankarski sistem – temeljno načelo sodobnih režimov (M. Weber, E. Weil, R. Aron, N. Bobbio, N. Luhmann);
- Paradigma totalitarizma (R. Aron, C. Friedrich, F. Neumann, K. Popper, H. Arendt, J. Derrida);
- Sodobne klasifikacije nedemokratičnih (avtokratičnih) režimov (H. Kelsen, H. Arendt, B. de Jouvenel, A. Stepan, J. Linz).
- Študija primera: Jugoslovanski socializem med totalitarizmom in demokracijo.

Zgodovina in teorija evropskih integracij

Predmet obravnava naslednje vsebinske sklope:

- Temeljni teoretični pogledi na integracijo: politične teorije (funkcionalizem, federalizem, komunikacijska teorija, neo-funkcionalizem), ekonomske teorije (liberalizem, institucionalizem).

- Integracijski procesi, regionalizem in globalna družba. Razmerje med integracijo in unifikacijo.
- Geneza idej o evropski integraciji z vidika njenih ciljev: integracija zaradi zagotavljanja miru; integracija kot supranacionalnost zaradi kolektivne varnosti; integracija kot predpogoj za svobodno trgovino in promet; integracija z vidika funkcionalizma - institucionalni federalizem; integracija zaradi ohranitve evropske nadvlade nad preostalim svetom.
- Konkretna pobude za evropsko integracijo v prvi polovici 20. stoletja: ustanovitev Panevropske unije (1923); Briandov memorandum (1930); mednarodne organizacije neposredno po drugi svetovni vojni.
- Schumanov predlog za izgradnjo nove Evrope (9. maj 1950). ESPJ + EURATOM + EGS + ES = EU (integracijski procesi se ne nadgrajujejo, temveč sinergično seštevajo).
- Organi in institucije EU. Politike Evropske unije. Evropski model družbe. Vrednote in cilji EU. Pogodba o Ustavi za Evropo.
- Slovenija in EU.

Stik evropskih in neevropskih družb

Predmet obravnava naslednje vsebinske sklope:

- sociološka in antropološka konceptualizacija stika med poprej neznanimi si družbami oziroma kulturami (posamična naključna srečanja, posredni stik prek menjave, potovanja in mitologija, vdor, nasilni stiki);
- konceptualizacija medkulturnih vplivanj (difuzija, menjava idr.), akulturacija in dekulturnacija;
- destrukcija in restrukturacija osvojene družbe;
- razsežnosti impakta Evropejcev v Novem svetu ter Avstraliji in Novi Zelandiji (ekološke, epidemiološke, biološke razsežnosti evropske kolonizacije), precedenčni primeri; logika in zgodovina evropskih predstav o Novem svetu v dobi odkritij (semiotika »Drugega«);
- procesi transformacije osvojenih družb in njihovo razumevanje pri Evropejcih in pri premaganih (pogled premaganih, mestizacija);
- posledice osvojitve za evropejske predstave o človeški univerzalnosti.

Smer Medijski in kulturni študiji

Medijski in kulturni študiji

Predmet poudarja pridobivanje temeljnih konceptualnih pristopov h kulturni analizi, kot so jih razvile tradicije britanskih cultural studies in sodobni kritični kulturološki pristopi. Študenti in študentke se seznanjajo s klasičnimi deli Birminghamske šole, avtorji kot so Stuart Hall, Dave Morley, Paul Gilroy, Ann Gray in Angela McRobbie; sledijo predavanja, ki uvajajo vpoglede v postkolonialno in postfeministično teorijo, ter seznanjajo z deli Judith Butler, Therese de Lauretis, Gayatri Spivak in Bell Hooks, Homi K. Bhabhe, Baumana idr.

Izbirni predmeti smeri

Feministična filmska in televizijska teorija

Predmet prinaša krovni pregled televizijske in filmske teorije ter tekstualne in recepcijske analize ženskih žanrov. Na področju ženskih žanrov bodo študenti in študente spoznavali teoretske pristope post-strukturalizma, psihoanalize, recepcijske in etnografske analize ženskih občinstev ter tradicije proučevanja ženskih popularnih tekstov (revij, TV programov, soap oper) v britanskih cultural studies.

Predmet bo študentom predstavil problematiko, ki jo v filmski vedi obravnavajo različni feministični pristopi. Obravnavane teme vključujejo:

- navzočnost žensk v nemem filmu in zgodnji filmski industriji,

- začetke feministične filmske teorije,
- vpliv feminizmov drugega vala na razvoj filmske vede,
- vlogo žensk v klasičnem Hollywoodu, *filmu noir*, televizijskih in filmskih »ženskih« žanrih (melodrama, soap opera itd.),
- žensko/feministično avantgardo,
- feministično kritiko, rekonceptualizacijo in reprezentacijo spola, spolnosti, rasnih in socialno-ekonomskih razlik,
- feministično prevrednotenje pojma kanon in predelavo žanrskih vzorcev,
- feministično konfrontacijo s postmodernizmom in tako imenovanim »koncem velikih zgodb«.

Študenti se bodo seznanili s temeljnimi vprašanji, ki jih v filmski vedi zastavljajo različni feministični pristopi. Predmet bo imel tako teoretski kot tudi zgodovinski poudarek. Orisal bo razvoj filmske vede, kot jo je krojil vpliv različnih feminizmov dvajsetega stoletja in kot jo trenutno animirajo postfeministične debate. Skozi kritično obravnavo problematike spola in drugih kategorij identitete bodo študenti osvojili informirano razumevanje filma kot umetnostnega in tehnološkega medija, tržnega dejavnika in političnega sredstva.

Feministična literarna teorija

Predmet predstavlja interdisciplinarno soočenje spoznanj literarne in feministične teorije, s katerim se ustvarja novo področje vednosti — feministična literarna teorija. Tradicionalna literarna veda deluje v tem odnosu kot inspiracija in kot polje kritičnega prevrednotenja konceptov, ki se, presvetljeni s spoznanji in metodološkimi pristopi feministične misli, razkrijejo za nezadostne za razumevanje procesov, skozi katere se kaže v literarnem tekstu spolna razlika. Teoretska vsebina predmeta je pregledno umeščena v zgodovinski in družben kontekst feminističnih misli in gibanj. V okviru seminarjev so izpostavljeni in analizirani posamezni sklopi, ki se ukvarjajo z aktualnimi temami feminizmov.: znanost, kultura, črnski feminizem in feminizem tretjega sveta, politika, jezik, literarne študije, psihoanaliza, telo in homoseksualnost. Znotraj posameznih sklopov prihaja do presečišč in prepletanja tem, osredotočenost ostaja naravnana na temo sklopa. Predmet skuša vključiti tudi slovenske avtorice in avtorje ter njihove in prispevke k feminizmu.

Za študentke in študente je pomembno, da v predavanjih in z lastnim branjem temeljnih besedil tradicionalne literarne teorije pridobijo poznavanje tega področja, saj feministična literarna veda v veliki meri predstavlja odziv in je njena spoznanja mogoče osvojiti in vrednotiti le s poznavanjem tradicionalne vede. Predavanja in seminarsko delo zato posreduje drugačne, širše zastavljene, a tudi bolj kritične poglede na teorije, ki so se razvile v zadnjih tridesetih letih na področju feministične misli. Seminarski del poteka v obliki razprav in konzultacij z vnaprej pripravljenimi izhodišči, ki se vsebinsko navezujejo na snov iz predavanj. V seminarskem delu obravnavajo in analizirajo teoretične članke in eseje s področij feministične teorije in kritike oziroma sestavijo seminarske naloge na področju feministične literarne teorije v povezavi s svojimi samostojnimi študiji.

Seznanjanje z osnovami lezbične kulture in s konceptom lezbične literature; prepoznavanje specifičnosti lezbične literature kot posledice cenzure oziroma tržne niše; nastanek ženskih in lezbično-gejevskih založb v ZDA v 70-ih in drugod, odnos med posebnimi literaturami in t. i. univerzalno; stanje LGBT literature v Sloveniji.

Globalna kultura, postkolonializem, multikulturalizem

V okviru predavanj se študentke in študentje seznanijo z *razvojem postkolonialne teorije in kritike*. Predstavljeni so nekateri *paradigmatični koncepti teorije* (kolonializem/postkolonializem, postkolonialno/postmoderno, orientalizem, nacija, rasa, etničnost, kolonizirani/kolonizator, subaltern,

hibridnost, mimikrija, sinkretizem, diaspora) v splošnem zgodovinskem okviru ter ob reprezentativnih polemikah znotraj discipline same. Predstavljene so *navezave postkolonialnih teorij z zanje pomembnimi pojmi*. kot so jezik, prostor, telo, etničnost, in *polji*, kot so feminizem, pedagogika, zgodovina, filozofija, antropologija itn. Seminarско delo je namenjeno pretresanju teoretskega in kritiškega materiala, ki ga študentke in študentje dobijo v branje, ter njegovi uporabi ob praktičnih primerih iz literature, popularne kulture, antropologije in zgodovine. Študentke in študentje v debati razvijajo lastna vprašanja in misli ob obravnavanem gradivu.

Ključni filmi 20. stoletja

Predmet je namenjen seznanjanju študentov in študentk z najpomembnejšimi filmskimi naslovi. Zato bo s serijo projekcij in komentarjev predstavil niz filmov, ki se uvrščajo na lestvice vodilnih akademskih ustanov in strokovnih filmskih revij ter tako omogočil na konkretnih primerih spoznati, kako sta se vzporedno razvijali zgodovina tehnoloških industrijskih premen ter avtorskih estetskih prebojev. Med filmi bodo prikazani in komentirani: *Oklepnic Potemkin* (Eisenstein), *Luči velemešta* (Chaplin), *Državljan Kane* (Welles), *Pravilo igre* (Renoir), *Vrtoglavica* (Hitchcock), *Nemčija leta nič* (Rossellini), *Potovanje v Tokio* (Ozu), *Do zadnjega diha* (Godard), *Odiseja 2001* (Kubrick), *Boter* (Coppola), ...

Kulturna in institucionalna zgodovina radiotelevizije

Namen predmeta je, da študente seznanjajo z tehnološkim razvojem elektronskih medijev – od radia do interneta – in umesti medij v družbo in čas v katerem je nastal. Predavanja vključujejo pravno podlago za regulacijo medijev in družbene vplive, ki so pripeljali do nastanka dveh različnih modelov pri regulaciji el. medijev: javni model in komercialni mediji, kakor tudi spremembe, ki jih je prinesel razvoj informatike in digitalizacija (konvergenca) ter posledična deregulacija frekvenčnega spektra.

S tem povezane so različne rabe elektronskih medijev – medij kot kulturni nosilec dogajanja v družbi in sredstvo za demokratizacijo družbenih odnosov, razumevanja manjšin in drugačnosti ali medij kot sredstvo za doseganje in vplivanje na potrošnike.

Ob zgodovinskem pregledu nastanka in razvoja elektronskih medijev na vseh celinah postanejo vidne kulturne posledice vojaške, gospodarske in kulturne kolonizacije sveta.

V teoretskem smislu se predmet opira na različne teorije o vplivu medije v času od konca 2. svetovne vojne do devetdesetih let prejšnjega stoletja.

Mediji, multikulturalizem in kultura strpnosti

Predmet Mediji in multikulturalizem obravnava problematiko delovanja medijev v sodobnih multikulturnih družbah in vlogo medijskih sistemov in praks v politikah družbenega izključevanja in vključevanja. Izhodišča so teoretske razprave o urejanju odnosov in politik v večkulturnih, večetničnih družbah, študije in razprave o regulaciji, seregulaciji in samoregulaciji medijev za doseganje družbeni odgovornosti, odprtosti in verodostojnosti medijev ter o medijski koncentraciji in njenih alternativah.

Predavanja vključujejo teme multikulturalizem, multikulturno državljanstvo, aktivno državljanstvo, kritika multikulturalizma, regulacija, seregulacija in samoregulacija medijev, komunikacijske pravice, mediji skupnosti, kritična diskurzivna analiza, medijska koncentracija, digitalizacija in segmentacija medijskega trga, participacija in dostop do medijev, in medijska vzgoja.

Razvoj filmske industrije in politika avtorjev

Predmet že z dvojnostjo svojega poimenovanja izraža temeljno dvojnost v pogledu na film: film kot mogočna kolektivna industrija / film kot individuirana umetniška disciplina. Prav na razpiranju

vsakokratne zgodovinske pogojenosti in posredovanosti te domnevno zoperstavljenе dvojice gradi pričujoči predmet svoj smisel in namen.

Zato bo s serijo predavanj in seminarjev gradil svojevrstno vzporedno zgodovino tehnoloških in industrijskih premen ter avtorskih prebojev. Izkazalo se bo, da so zaradi specifične industrijske narave samega filmskega medija praviloma prav najostrejši produkcijski pogoji ali najbolj toge žanrske meje motivirale vrhunske ustvarjalce, da so premikali meje medija – in industrije (Griffith, Welles, Lucas, Spielberg, Godard).

Posebna pozornost pa bo namenjena zgodovinskemu vzniku samega pojma »politika avtorjev«, s katerim so pisci in režiserji francoskega Novega vala prevrednotili dotedanjo filmsko zgodovino in razmerje med filmsko industrijo in avtorsko suverenostjo postavili na nove temelje.

Upravljanje v kulturi in medijih

Predmet definira postopke, ki so specifični za upravljanje na področju kulture, in posebnosti slovenskega kulturnega prostora (delovanje nevladnih organizacij in javnega sektorja).

Sprva se osredotoča predvsem na prvo fazo upravljanja, se pravi na strateško načrtovanje kulturnega projekta (denimo hipotetični model kulturnega projekta-gledališki festival) v fazi pred realizacijo:

- definiranje ideje projekta;
- definiranje socialnega okolja;
- definiranje zainteresirane javnosti;
- definiranje ciljev projekta;
- terminsko načrtovanje kulturnega projekta;
- kadrovsko načrtovanje kulturnega projekta in priprava tipskih pogodb;
- finančno načrtovanje kulturnega projekta (prihodki, odhodki);
- oblikovanje načrta za promocijo in marketing projekta (sodelovanje z mediji);
- definiranje strategije za pridobivanje sponzorstva.

Predmet obsega tudi analizo možnosti za javno subvencioniranje kulturnega projekta v Sloveniji in tujini.

Fazi načrtovanja kulturnega projekta se priključuje seznanjanje s konkretno realizacijo v praksi, se pravi spoznavanje naslednjih faz, kot so organizacija, vodenje in kontrola.

Predmet je interdisciplinarno zasnovan, saj vključuje spoznanja in vedenja s področja sociologije, kulturologije, ekonomije, prava itd.

Vizualna kultura in spol

Predmet s perspektive feministične vizualne teorije obravnava reprezentacije spolne razlike v vizualnih podobah ter koncept pogleda/gledanja skozi ustroje moči in nadzorovanja v prevladujočih družbenih razmerjih. Upošteva teoretske doprinose lezbičnih in gejevskih študij na področju vizualne kulture. Vloga spola bo analizirana ob primerih upodobitev telesa likovne/vizualne umetniške produkcije zahodne umetnostno-zgodovinske tradicije skupaj z drugimi modeli subjektivitete, ki vključujejo vidike spolne orientacije, rasnih in etničnih identifikacij ter nacionalnosti in razreda. Obravnavana bodo tista umetniška dela, ki se osredotočajo na tematiko spola in politiko identitet skozi reprezentacije telesa: esencialistična poudarjanja specifično ženskih tem (ki se nanašajo na žensko seksualnost, menstruacijo, nosečnost, splav, porod, materinstvo...); body art (objektivizirane upodobitve lastnih teles); konstruktivistična, antiesencialistična zanikanja prikazovanja lastnega (ženskega) telesa; lezbične in gejevske podobe (preseganje heteronormativnosti in spolnih binarizmov skozi koncepte vizualnega transvestizma,

maškarade, preoblačenja v nasprotni spol – umetnost drag king/queen performansov); stereotipne predstavitve spola.

Vključeni bodo zgledi iz filma, fotografije in televizije. Teoretske osnove se naslanjajo na sodobne sociološko-kulturološke študije, teorijo vizualne kulture, umetnostno zgodovino, feministično teorijo in psihoanalizo.

Zgodovina filmske teorije

Predmet detektira serijo najpomembnejših avtorjev v filmski misli 20. stoletja, nato pa s podrobnim branjem njihovih del postopoma sestavi svojevrstno virtualno knjižnico ključnih pojmov iz zgodovine filmske misli.

Pri tem enakovredno obravnava tako razmišljanja filmskih ustvarjalcev (Eisenstein, Epstein, Bresson, Godard, Passolini...), soočanja s filmom avtorjev drugih disciplin (filozofa Deleuze in Žižek, umetnostna zgodovinarja Gombrich in Panofsky, sociologa Baudrillard in Virilio...), predvsem pa tistih teoretikov, ki so vsa svoja razmišljanja in raziskave posvetili prav filmu. Med avtorji in deli, ki jih predmet obravnava, so:

Hugo Munsterberg (*Film, psihološka študija. Nema fotodrama leta 1916*), **Sigfried Kracauer** (*Od Caligarija do Hitlerja, Narava filma*), **Lotte Eisner** (*Demonski ekran*), **Bela Balazs** (*Filmska kultura*), **Rudolf Arnheim** (*Film kot umetnost*), **Andre Bazin** (*Kaj je film*), **Jean Mitry** (*Estetika in psihologija filma*), **Edgar Morin** (*Film ali imaginarni človek*), **Pascal Bonitzer** (*Slepo polje, Dekadiranja*), **Michel Chion** (*Glas v filmu, Filmska glasba, Audiovizija*), **David Bordwell** in **Kristin Thompson** (*Zgodovina filma*). Obravnavane teoretske paradigme vključujejo:

- formalizem in strukturalizem,
- teorije filmskega aparatusa,
- feministično in postfeministično filmsko teorijo,
- psihoanalitsko in shizoanalitsko filmsko teorijo,
- marksistični in postmarksistični pristop,
- poststrukturalizem in postmodernizem,
- queer teorijo in
- postkolonialne študije filma.

Poudarek bo tako na širši epistemološki, ideološki in kulturni kontekstualizaciji omenjenih intervencij kot tudi na specifičnih spremembah, ki jih le-te zahtevajo na področju filmske analize in interpretacije (npr. intenzivnejše zanimanje za filmski zvok in kritično prevrednotenje hierarhičnega razmerja med zvokom in sliko).

Zgodovinska konstitucija muzeja

Predmet posega v zgodovinsko, sociološko in kulturološko opredelitev muzejskega fenomena, njegovo evolucijo in aktualnost. Zajema predvsem umetnostne muzeje in tiste zbirke, ki veljajo skorajda za paradigmatske primere v določenem zgodovinskem obdobju, pri čemer je posebna pozornost posvečena njihovi edukacijski vlogi. Izobraževalna vloga muzejev ni le v prenašanju znanj, povezanih z muzejskimi zbirkami, ampak že v predhodnem oblikovanju te vednosti, ki je odvisna od epistemološkega polja določenega zgodovinskega obdobja. Namen predavanj je s pomočjo konkretnih primerov poseči v razkrivanje retrospektivne iluzije, ki je podlaga kontinuističnih »zgodovin« muzejske institucije od aleksandrijskega Mouseiona naprej, in ji postaviti nasproti funkcionalno-strukturno opredelitev muzeja kot zgodovinsko nastale novoveške institucije, pri kateri imajo predhodnike zgolj nekateri segmenti današnjega muzeja (zbirke, kopičenja, razkazovanje).

Zvočna kultura

Predmet posega v sodobno problematiko zvočne kulture iz izhodišča, da zvok (glasovi govorce, glasba, hrup) ni simbol izgubljene harmonije ali nedosegljivo območje človeške percepcije, marveč je kulturni objekt, ki ga konstruiramo s tehnikami poslušanja in družbeno zahtevo po poimenovanju. Mišljenje slišnega (akulogija) in proučevanje zvočne kulture zato v ospredje postavljata subjekt poslušanja, mesto poslušalca in družbenost poslušanja.

Teoretski temelj so razprave o učinkih tehnologij za fiksiranje, proizvajanje in reproduciranje zvoka na globalno zvočno kulturo v razmerju do lokalnih kultur, o zgodovinskih preobrazbah zvočnega okolja, shizofoniji – ločitvi zvočnega vira od zvoka – in akuzmatičnem poslušanju, družbeni klasifikaciji zvokov in ločevanju »kulturnih« (glasbenih, estetskih) zvokov od ne-glasbenih zvokov.

Teme obravnave so še zvočno okolje in akustična ekologija, središčnost zvočnega dogodka v mitih o nastanku sveta, konceptualizacija načinov poslušanja, vizualizirano poslušanje v polju avdiovizualnega (film, video), razmerje med »aktivnim« vidom in »pasivnim« sluhom na zahodu in njegov pomen za boje okrog smeri modernizacije v postkolonialnem svetu, o zvočnih znakih, ki so v središču simbolnega reda skupnosti.

Teoretske osnove se naslanjajo na sodobne sociološko teorije zvočne kulture in družbene organizacije poslušanja zvoka, kulturno zgodovino, antropologijo, lingvistiko, kulturne študije, akustično ekologijo in teorije avdio-vizualnega (akulogijo).

Predavanja ob soočenju z različnim teoretskimi možnostmi obravnavanja zvočne kulture podajajo tudi konkretne zglede, s katerimi se podajajo v analizo poslušanja in imenovanje slišnega.

Smer Religijski študiji:

Primerjalna religiologija z uvodom v religiologijo

Predmet predstavi študentom široko in kompleksno problematiko religije kot avtonomnega družbenega in kulturnega področja. Študenti se temeljito seznanijo z osnovnimi pojmovnimi kategorijami, ki omogočajo misliti simbolni religiozni svet, ne glede na specifičnosti posameznih civilizacijskih ali zgodovinskih kontekstov. Na ta način predmet podaja osnovno teoretsko ogrodje za razumevanje religioznih pojavov v družbi in zgodovini. V tem smislu obravnava obče religiološke pojme kot so sveto-profano, kolektivna in osebna vera, mit, žrtvovanje, obred, simbol, nadnaravno, božje, politeizem, monoteizem, ateizem, sveti časi, sveti kraji in sakralne lokacije ali objekti, molitev, daritev, odrešenje. Študij osnovnih pojmov in posameznih razvojnih oblik ob tem pokaže tudi na tesno povezanost religij(e) z razvojem civilizacij(e), kultur(e), filozofij(e) in umetnosti ter oblikovanjem družbenih vezi. S tega vidika uvaja tudi v poznavanje svetovnih in drugih značilnih religij.

Izbirni predmeti smeri

Religija in politika

Predmet obravnava naslednje vsebinske sklope:

Država in moč:

- družbena moč kot interakcijski proces;
- dejavniki in oblike moči, aktiviranje moči in njena krepitev;
- ideologija; funkcionalizem in družbena moč; konstantna in variabilna vsota moči;

- država, politične stranke in interesne skupine v klasičnem pluralizmu;
- pluralizem elit in teorija elit;
- konfliktna teorija moči in države;
- industrijska demokracija;
- demokracija, družbena neenakost in socialni kapital;
- globalizacija in (nacionalna) država; demokracija in kozmopolitska ureditev.

Kompetitivne teorije pravičnosti: utilitarizem, libertarizem, marksizem, komunitarizem, multikulturalizem, teorija državljanstva.

Glavni koncepti družbene regulacije na Slovenskem: katoliški integritizem, krščanski solidarizem, krščanski socialni aktivizem, krščanski socializem, socialistični kristjani, avtoritarni korporativizem, boljševidem, samoupravni socializem, pluralizem. Modeli ločitve med državo in verskimi skupnostmi. Strategije RKC pred drugo svetovno vojno, po drugi svetovni vojni, v 21. stoletju.

Mediji in/kot religija

Predmet Mediji in/kot religija zaobjema dve poglavitni veji sodobnega proučevanja razmerij med mediji in religijami: raziskovanje razmerij med religioznimi institucijami oz. skupnostmi in mediji ter proučevanje sodobnih medijskih praks in institucij kot 'funkcionalnih nadomestkov' tradicionalnih religioznih praks in institucij. Med osrednjimi temami predavanj so razmerja med mediji in religioznimi institucijami oz. skupnostmi, vloga medijev pri oblikovanju kolektivnih reprezentacij religij oz. religioznih skupnosti (posebej manjšinskih), vloga medijev v sodobnem prepletanju političnega in religioznega, medijski rituali in civilna religija. Pojem 'mediji' je rabljen v širokem smislu in zajema tako t.i. množične medije (tisk, radio, televizija, do neke mere internet) kot tudi nekatere druge nosilce komunikacije (npr. knjiga) in forme popularne kulture (film, popularna glasba). Seminarji in individualne konzultacije so primarno namenjeni pridobivanju ustreznih znanj, potrebnih za kritično analizo konkretnih primerov razmerij med mediji in religijami. Predmet je zasnovan interdisciplinarno in gradi na spoznanjih iz sociologije religije, medijskih študijev, antropologije in kulturnih študijev.

Spol in religije

Predmet obravnava vlogo spola v svetovnih religijah na podlagi zgodovinskega ter socio-kulturnega pristopa. Zgodovinski pregled vloge spola v velikih svetovnih religijah posebno pozornost nameni vlogi ženske: v budizmu (pregled glavnih budističnih nauk, položaja ženske v zgodnjem indijskem budizmu, ženske v mahajanskem in vajrajanskem oz. tantričnem budizmu ter sodobni problemi, s katerimi se srečujejo ženske v budizmu); krščanstvu (ženske v Bibliji, ideal celibata, lik Device Marije, ženske kot duhovnice); hinduizmu (ženske v *śruti* literaturi – Vede, *Brahmane*, *Aranyake*, *Upanišade*, ženske in miti, podrejenost tradiciji, ženske v *bhakti* tradiciji, ženske svetnice nekoč in danes, ženske upodobitve Božanstva, ženske v sodobnem hinduizmu, pomen vdove); islamu (vloga ženske pri oblikovanju islama, dve različici pobožnega življenja za ženske v islamu, pravice in dolžnosti žensk po islamskem zakonu *Šarii* (vprašanje ločitve, dedovanja, zakrivanja, obrezovanja); judovstvu (ženske v Tori in v rabinskem judovstvu: izobrazba, poroka, monogamija in poligamija, družinsko življenje, oblikovanje poročnih zakonov, spolnost in *niddah*, devištvo, ločitev...); pri sikhih (družinsko življenje, monogamija, zakonska zvestoba, poroka vdov, *pardah*, detomor ženskih potomcev...); v kitajskih religijah (spolnost in rodnost, marginalizacija žensk, ženske kot verske funkcionarke, *Yin* in materinski princip zgodnjega taoizma); v japonskih religijah (budizem in nove religije, družinske in ljudske religije).

Sociologija religiozne umetnosti

Predmet zajema razvoj religiozne motivike ter temeljne zvrsti in slogovne figure, ki pomenijo temeljno zasnovano in zgodovinsko rdečo nit evropske in svetovne umetnosti. Predmetna snov izhaja iz dveh

temeljnih izvirov religiozne umetnostne produkcije, to sta antična mitologija in Biblija kot osnovni pisni vir s poznajšimi nadgradnjami. Zaradi obsežne snovi so podana izbrana poglavja, med katerimi je polovica empirično gradivo in izvrstni razvoj, drugi del pa teoretska osvetlitev in sodobni metodološki pogled na izbrano snov. Predmet zajema srednjeveško literaturo, pri kateri je posebna pozornost namenjena trubardurski poeziji, pa literarne izraze v ljudskem jeziku (Dante, Petrarca), humanizem in religiozno intimistično motiviko, ki vzpostavlja obliko samorazumevanja evropskega človeka (izpovedi, samogovor, hrepeneča ljubezen, notranji nemir, ideal kot nepotešeni cilj, motivna bližina božjega, narave in ženske). Ob literaturi snov zajema tudi likovno umetnost, tako arhitekturo kot kiparstvo in slikarstvo in obdela osnovno ikonografijo. Predmet vključuje tudi sodobno metodologijo in daje vpogled v problematiko analize in razumevanja religiozne umetnosti. Predstavljeni so avtorji ikonološke šole (E. Gombrich, E. Panofsky, F. Saxl, E. Wind), avtorji hermenevitične metode in epistemologije (P. Ricoeur, H. Gadamer, G. Bachelard).

Predmet se omejuje na evropski razvoj religiozne umetnosti, v katerega vključuje tudi vzhodno tradicijo ikon in arabsko srednjeveško umetnost.

Religija in kultura renesanse

Predmet podaja dinamiko miselnih in religioznih tokov, ki so zaznamovali evropske družbe v 15. in 16. stol. ter omogočili vznik novega veka. Vsebina se osredotoča na idejne vzgibe, pomembne osebnosti, na družbene razmere in umetnostne dosežke, ki so zaznamovali tedanji čas in pomenijo duhovno in kulturno specifiko renesančnega obdobja. Zaradi svojih implikacij in mnogoterih učinkov jih ocenjujemo tudi kot prehod v novoveško družbo in zgodovino. Snov se posveča oživiljenemu zanimanju za mitologijo in njeni spoznavni vlogi, hermetizmu in njegovemu učinkovanju, krizi cerkvene ustanove in vzrokom za uspeh alternativnih spoznavnih izročil, kot so kabala, alkimija, prve oblike novoveškega naturalizma, deizma in panteizma, pa pojmu verskega miru, ki so ga vzpodbujali tedanji družbeni dogodki in oblikovanju pojma o skupnem duhovnem izviru vseh veroizpovedi in kultur ter ideje o večni modrosti (*prisca theologia, sapientia aeterna*). Predmetna snov predstavi tudi pomembna umetniška dela z religiozno tematiko in nekatere pojme, ki so se uveljavili in postali družbeno in kulturno relevantni.

Sociologija ezoteričnih in mističnih izročil

Predmet zajema kompleksno in civilizacijsko raznoliko duhovno področje, zato je prvi del namenjen pretresu osnovnih religioloških pojmov in njihovi specifični vlogi v posameznem kulturnem, religioznem in zgodovinskem okolju. Obdelani so pojmi religije, ezoterike, iniciacije, obreda, kanona, gnoze, magije in mistike. Posebej je predstavljeno sinkretično religiozno obdobje helenizma in pojav gnosticizma, hermetizma, magijsko naravoslovni nauki, zgodnje krščanstvo in mistika. Na kratko je predstavljeno izročilo sufizma in drugih vzhodnih nauk, ki vključujejo tudi obredne in telesne prakse (joga). Predmet podaja pregled moderne oživitve zanimanja za ezoteriko konec 19. st. in sodobno situacijo, posebno oblike sprejemanja in apliciranja starejših oblik v tehnološko in uporabniško usmerjeni sodobni družbi. Predmet strokovno evidentira odprta problemska vprašanja, ki so povezana z metamorfozo oblik manifestacije in doživljanja svetega v sodobnem razvitem svetu.

Krščanstvo, judovstvo, islam in »zahodna civilizacija«

Predmet obravnava tri monoteistične religije: judovstvo, krščanstvo in islam ter njihovo zgodovinsko in socialno vpetost v »zahodno civilizacijo«. Seznanja z razvojem vsake religije – od pregleda zgodovine judovstva, krščanstva in islama, njihovega prepletanja ter odnosa v času in prostoru (Lewis, Cardini, Stark), razlaga naravo monoteizma in njegovega poslanstva, seznanja z medverskimi konflikti (lov na krivoverce in inkvizicija, križarski pohodi, protijudovski pogromi, španska rekonkvista, Balkanska vojna itd.). Predmet med drugim obravnava tudi vplive vseh treh religij na kulturo »Zahoda« (od odnosa med spoloma, prehranjevalnih navad, oblačilne kulture, literature, filozofije, umetnosti, arhitekture, glasbe

itd.), družbene pojave kot so antisemitizem, verska nestrpnost, terorizem, reislamizacija, prebujanje zanimanja za mistične tendence teh religij na »Zahodu« (npr. popularnost kabale in sufizma) in skuša najti socio-kulturne vzroke, ki do njih pripeljejo.

Religije v japonski in kitajski družbi

Študentke in študentje bodo v okviru tega predmeta seznanjeni z naslednjimi vsebinskimi sklopi:

- poznavanje razlogov in posledic kulturne pogojenosti religij,
- problematika institucionalizacije religij,
- zgodovina azijskih religij,
- konfucianska etika in njen družbeni vpliv,
- etika in religija moistične šole,
- filozofski (dao jia) in ljudski oziroma religiozni daoizem (dao jiao),
- budizem – splošno: (filozofske oz. idejne osnove, zgodovinski razvoj; indijske korenine, hinayanski in mahayanski budizem, prodor budizma v jugovzhodno Azijo, na Kitajsko in Japonsko),
- osrednje šole siniziranega budizma,
- vpliv tradicionalnih verovanj (šamanizem, bon),
- razvoj in šole chan (zen) budizma,
- šintoizem,
- krščanstvo, islam in judovstvo v Vzhodni Aziji.

Poleg tega bodo osvojili poznavanje in kritična evalvacija različnih teoretskih in metodoloških diskurzov v primerjalni religiologiji.

Zgodovinska sociologija reformacije in protestantizma

Predmet obravnava naslednje vsebinske sklope:

- Zgodovinski razvoj protestantizma:
  - Reformacija, smeri: protestantizem, katoliška reforma
  - Luteranstvo
  - Calvinizem
  - Druge smeri reformacije
- Verska podoba protestantizma:
  - Sveto rimsko cesarstvo
  - Švica in vpliv ter širjenje reformiranih cerkva
  - Anglikanska cerkev
- Družbene razsežnosti protestantizma:
  - družbeni nazori posameznih smeri reformacije.
- Konfesionalizacija v 16. in 17. stoletju.
- Historiografija od 18. stoletja dalje o protestantizmu in reformaciji v 16. in 17. stoletju.
- Protestantizem v 19. in 20. stoletju.
- Protestantizem in reformacija v slovenski deželah od 16. do 20. stoletja.

Pri študiju se bodo študentje seznanili z začetki in razvojem reformacije v 16. stoletju v evropskem prostoru ter z verskimi, družbenimi, političnimi in kulturnimi spremembami kot posledico protestantizma in reformacije

Sestavni del študija bo tudi delovanje protestantizma v 19. in 20. stoletju, njegov družbeni vpliv pri oblikovanju verske zavesti, gospodarstva, politične zavesti, nacionalne zavesti ter vpliv na oblikovanje političnih in nacionalnih odnosov.

Predstavljene bodo glavne osebnosti protestantizma in iniciatorjev verskih reformnih gibanj od 16. stoletja dalje.

Študentje bodo seznanjeni s sodobno literaturo o protestantizmu in reformaciji v Evropi.

Protestantizem in moderna družba

Predmet obravnava naslednje vsebinske sklope:

- Pojem in pojav protestantizma.
- Zgodovinski protestantizem in protestantsko načelo: krščansko verovati na protestantski način.
- Protestantska reformacija kot »povratak k izvorom« (Svetega pisma) in/ali moderni način obstoja krščanstva?
- Protestantsko krščanstvo in njegova vpetost v moderno družbo v klasični sociološki misli: Marx, Weber, Troeltsch, Parsons.
- Protestantizem in razsvetljenstvo.
- Protestantska ideja poklica in religiozne spodbude za posvetno dejavnost: protestantska delovna etika v modernem in post-modernem okolju.
- »Odčaranje sveta« v protestantizmu, moderne znanosti in postmoderne kritike.
- »Samo po Pismu«: Božja beseda v ljudskem jeziku in oblikovanje modernih jezikovno-kulturnih narodnih identitet.
- Načelo splošnega duhovništva in vprašanje družbene hierarhije in demokracije.
- »Samo po veri«: svoboda vesti, verska svoboda in moderni individualizem ter človekove pravice.
- »Samo po milosti, samo po Kristusu«: zavračanje opravičenja/zaslužnosti z »deli Postave« in moderna desakralizacija, diferenciacija in avtonomizacija sestavin družbene strukture in kulture.
- Sodobna protestantska/evangelijska socialna etika.

Družbeni kontekst in učinki teološke misli slovenskih protestantov 16. stoletja in njihova družbena misel.

Politična kultura protestantizma

Predmet obravnava naslednje vsebinske sklope:

- Politična kultura (protestantizma): politična teologija, politična/socialna etika, politična praksa.
- Temelji reformacijskega/protestantskega pojmovanja politike: »Postava in Evangelij« - nauk o dveh kraljestvih (Luther); nauk o Kristusovi vladavini in Božjem kraljestvu (Calvin); ločenost krščanskega življenja in cerkve od posvetnih oblasti (nasledniki prekrščevalstva).
- Različni družbeno-zgodovinski okvirji obstoja in učinkovanja reformacije: reformacija v vzponu in spopadu (Luther, Calvin, švicarska reformacija 16. stoletja...); zmagovita reformacija (z luteranskimi, kalvinističnimi, anglikanskimi vladarji/oblastmi); preganjana reformacija (manjšine, izseljenci/priseljenci). Protestantske cerkve kot državne in manjšinske cerkve.
- Sodobna protestantska »politična teologija« in njena kritika: Barth, Bonhoeffer, Tillich, Moltmann, Jüngel, Volf.
- Sodobna evangelijska »socialna etika« in njene teme: Körtner. Nacionalno vprašanje; vprašanje ženske enakopravnosti v protestantski tradiciji in sodobnih usmeritvah. Pogledi protestantskih cerkva na evropsko združevanje.

Smer študiji spola:

Sociologija spola in spolnosti

Predmet se bo ukvarjal z preučevanjem različnih teoretskih pristopov pri preučevanju spola in spolnosti.

Tematiziral bo tudi naslednje tematske sklope: čustva, ljubezen, sodobna ljubezenska in/ali partnerska razmerja; spol, spolnost in reprodukcija; odnos družbe do spolnosti (spolnost in užitek, spolnost in pornografija, spolnost in prostitucija); različne spolne usmerjenosti, odnos družbe do homoseksualnosti skozi zgodovino in danes; mladi in spolnost.

Izbirni predmeti smeri

Feministična literarna teorija

Predmet predstavlja interdisciplinarno soočenje spoznanj literarne in feministične teorije, s katerim se ustvarja novo področje vednosti — feministična literarna teorija. Tradicionalna literarna veda deluje v tem odnosu kot inspiracija in kot polje kritičnega prevrednotenja konceptov, ki se, presvetljeni s spoznanji in metodološkimi pristopi feministične misli, razkrijejo za nezadostne za razumevanje procesov, skozi katere se kaže v literarnem tekstu spolna razlika. Teoretska vsebina predmeta je pregledno umeščena v zgodovinski in družben kontekst feminističnih misli in gibanj. V okviru seminarjev so izpostavljeni in analizirani posamezni sklopi, ki se ukvarjajo z aktualnimi temami feminizmov.: znanost, kultura, črnski feminizem in feminizem tretjega sveta, politika, jezik, literarne študije, psihoanaliza, telo in homoseksualnost. Znotraj posameznih sklopov prihaja do presečišč in prepletanja tem, osredotočenost ostaja naravnana na temo sklopa. Predmet skuša vključiti tudi slovenske avtorice in avtorje ter njihove in prispevke k feminizmu.

Za študentke in študente je pomembno, da v predavanjih in z lastnim branjem temeljnih besedil tradicionalne literarne teorije pridobijo poznavanje tega področja, saj feministična literarna veda v veliki meri predstavlja odziv in je njena spoznanja mogoče osvojiti in vrednotiti le s poznavanjem tradicionalne vede. Predavanja in seminarsko delo zato posreduje drugačne, širše zastavljene, a tudi bolj kritične poglede na teorije, ki so se razvile v zadnjih tridesetih letih na področju feministične misli. Seminarski del poteka v obliki razprav in konzultacij z vnaprej pripravljenimi izhodišči, ki se vsebinsko navezujejo na snov iz predavanj. V seminarskem delu obravnavajo in analizirajo teoretične članke in eseje s področij feministične teorije in kritike oziroma sestavijo seminarske naloge na področju feministične literarne teorije v povezavi s svojimi samostojnimi študiji.

Seznanjanje z osnovami lezbične kulture in s konceptom lezbične literature; prepoznavanje specifičnosti lezbične literature kot posledice cenzure oziroma tržne niše; nastanek ženskih in lezbično-gejevskih založb v ZDA v 70-ih in drugod, odnos med posebnimi literaturami in t. i. univerzalno; stanje LGBT literature v Sloveniji.

Kritične študije moškosti

Predmet obravnava naslednje tematske sklope, preko katerih se študentke in študenti seznanjajo s teoretskimi paradigmi in analizami ključnih vprašanj, ki so v središču pozornosti referenčnih avtorjev in avtoric moških študijev:

1. nastanek moških študijev kot odgovor na študije spolov in feministične študije, mitopoetično moško gibanje;
2. zgodovinske perspektive konstrukcije moškosti (patriarhat in religija, družbena delitev vlog po spolu in seksualnost);
3. feministična tematizacija spola (narava/družba) in vpliv feminizma na spreminjajočo moškost (socializacija, konstrukcija moškosti/ženskosti);
4. »hegemonška moškost« (družbena konstrukcija moške identitete, moči in privilegijev ter implikacije za moškost in ženskost) in »moška bolečina« (implikacije družbene konstrukcije moškosti);
5. podrejene moškosti (homofobija in kontrola nad »pravo« moškostjo (fantje ne jočejo!), heteronormativnost);

5. moški in nasilje;
6. moški in nacionalizem;
7. k novi moškosti v zasebni sferi: očetovstvo in delitev dela po spolu v družini;
8. k novi moškosti v javni sferi: spreminjajoč koncept »vzdrževalca družine« (*bradwinner*) in delitev dela po spolu na delovnem mestu (aktualna politična vprašanja, gender mainstreaming);
9. družbena konstrukcija moškosti v Sloveniji (primer popularne kulture) in v regiji, moškost kot diskurz;
10. kriza moškosti v sodobni družbi? (primer metroseksualnosti in kulture unisex).

Nacionalizmi, rasizmi in politike spola

Predmet obravnava razmerja med nacionalizmi, rasizmi in politikami spolov v obdobju kolonializma, imperializma, postkolonialnega razvoja in postsocialistične tranzicije. Podaja in analizira spekter feminističnih, postkolonialnih in drugih študij, ki povežejo sodobne analize nacionalizma in rasizma s koncepti in konstrukcijami moškosti, ženskosti, seksualnosti in telesa v globalizirani družbeni menjavi. Poglobi se v intersekcionalnost spola, rase in naroda ter posledic njihovega prepletanja v fenomenih kolektivnih identitet in pripadnosti ter pojavih kolektivnega nasilja, vojn in genocidov.

Psihoanaliza in študiji spolov

Predmet bo najprej predstavil zgodovinske tekste iz področja psihoanalize, ki obravnavajo problematiko spolne razlike. V tem kontekstu bo posebej izpostavljeno delo Sigmunda Freuda in njegovih naslednikov. Študenti/šudentke se bodo seznanili s temeljnimi pojmi psihoanalitičnega diskurza, z načinom, kako psihoanaliza dojema proces socializacije, kako se oblikuje subjektivno dožemanje spolne identitete, kako se razvija razmerje med otrokom in starši ter kako subjekt vzpostavlja druga intimna razmerja. V nadaljevanju se bodo študenti/šudentke seznanili s teorijo Jacquesa Lacana ter njegovim dožemanjem t.i. seksuacije (i.e. vpisa subjekta v spolno identiteto). Tukaj bo poseben poudarek na Lacanovem dožemanju želje in užitka ter nemožnosti spolnega razmerja. Na koncu pa bodo predstavljene feministične kritike psihoanalitične teorije ter študije iz področja teorije homoseksualnosti.

Queer perspektive spola, seksualnosti in identitete

Predmet obravnava naslednje tematske sklope:

1. kaj/kdo je queer? (Uvod v teorijo queer in aktivizem queer),
2. heteronormativnost, binarne opozicije in družbena konstrukcija heteroseksualnosti,
3. performativnost in dekonstrukcija identitete,
4. seksualnost: identiteta in politika,
5. subverzija, spol in seksualnost,
6. še več igranja s spolom: transspolnost,
7. težave z normalnostjo: seksualni sram in radikalna seksualnost,
8. queer analiza in mainstream kultura – domet implementacije queer analize,
9. queer kino in popularna kultura,
10. kritike queer teorije.

Spol in globalizacija

Predmet bo študente in študentke seznanil z različnimi družboslovnimi pristopi pri analizi globalnih ekonomskih, socialnih, kulturnih, političnih procesov in njihovimi posledicami na nacionalni in lokalni ravni. Poleg tega bo tematiziral vpliv globalizacijskih procesov na življenje konkretnih moških in žensk na naslednjih področjih: spol, spolnost, prostitucija in prodajanje belega blaga (trafficking); ženske, delo in feminizacija revščine; država, državljanstvo in migracije; človekove pravice žensk v globalni perspektivi; ženske, moč in politika (»global empowerment of women«).

Poudarjeni bodo kulturni procesi oblikovanja globalnih idealov spola in spolnosti; medijske tehnologije in vloga globalnega potrošništva v konstrukciji in reprezentaciji spola in spolnosti. Obravnavane bodo konkretne študije ter teoretski zastavki post-strukturalizma, post-feminizma in post-kolonialne analize. Posebno poglavje bo namenjeno proučevanju politik spola v kontekstih postsocialistične družbe.

Spol in identitetne politike

Predmet analizira psihološke pristope v študijah spolov in spolnih razmerjih, še posebej v konceptualizacijah sebstva, klinični in popularni psihologiji ter predstavi feministične kritike psiholoških koncepcij. Dekonstruira naturalizacijo biološkega spola v konceptualizacijah spolne identitete v psiholoških (terapevtskih) in medicinskih praksah (biološka reprodukcija, medikalizacija alternativnih spolnih identifikacij oz. zavračanja spolne identitete), v vzgojnih doktrinah in znotraj prikritega učnega načrta. Raziskuje mehanizme spolne identifikacije, ki jih implicirajo koncepcije družine, v povezavi s populacijskimi (ženske in 'biološka reprodukcija nacije') in socialnimi politikami. Analizira razmerja spol/razred/'rasa'/etnijska/sexualnost, odpira vprašanje 'identitetnih politik' ter dometa in meja emancipacijskih gibanj, ki se utemeljujejo na enotnosti svojega subjekta. Osrednjo pozornost namenja feministični teoriji, ki izhaja iz koncepta spola kot performansa v spreminjajočih se kontekstih socialne interakcije.

Spol in politika v primerjalni perspektivi

Pri predmetu bo osrednja pozornost namenjena kritičnemu pregledu teorij, ki teoretizirajo vprašanje mehanizmov (politične moči) v družbi; feminističnim perspektivam v polju politike, tematiziranj vprašanj ki so vezani na položaj spolov v politiki: enakost, pravičnost, državljanstvo, reprezentacija.. Posebna pozornost bo posvečena primerjavi položaja žensk in moških v politiki v različnih obdobjih (pred in po pridobitvi volilne pravice), kulturah (zahodne in vzhodne kulture) in sistemih (socialistični in po-socialistični, modeli zahodnih demokracij) ter s tem povezanimi mehanizmi za vzpostavljanje enakosti na tem področju (afirmativne akcije, pariteta, kvote, ipd.). V tem okviru bo posebej izpostavljena problematika človekovih pravic žensk (politične pravice, volilna pravica, pravica do prisotnosti).

Spol in religije

Predmet obravnava vlogo spola v svetovnih religijah na podlagi zgodovinskega ter socio-kulturnega pristopa. Zgodovinski pregled vloge spola v velikih svetovnih religijah posebno pozornost nameni vlogi ženske: v budizmu (pregled glavnih budističnih nauk, položaja ženske v zgodnjem indijskem budizmu, ženske v mahajanskem in vajrajanskem oz. tantričnem budizmu ter sodobni problemi, s katerimi se srečujejo ženske v budizmu); krščanstvu (ženske v Bibliji, ideal celibata, lik Device Marije, ženske kot duhovnice); hinduizmu (ženske v *śruti* literaturi – Vede, *Brahmane*, *Aranyake*, *Upaniṣade*, ženske in miti, podrejenost tradiciji, ženske v *bhakti* tradiciji, ženske svetnice nekoč in danes, ženske upodobitve Božanstva, ženske v sodobnem hinduizmu, pomen vdove); islamu (vloga ženske pri oblikovanju islama, dve različici pobožnega življenja za ženske v islamu, pravice in dolžnosti žensk po islamskem zakonu *Šarii* (vprašanje ločitve, dedovanja, zakrivanja, obrezovanja); judovstvu (ženske v Tori in v rabinskem judovstvu: izobrazba, poroka, monogamija in poligamija, družinsko življenje, oblikovanje poročnih zakonov, spolnost in *niddah*, devištvo, ločitev...); pri sikhih (družinsko življenje, monogamija, zakonska zvestoba, poroka vdov, *pardah*, detomor ženskih potomcev...); v kitajskih religijah (spolnost in rodnost, marginalizacija žensk, ženske kot verske funkcionarke, *Yin* in materinski princip zgodnjega taoizma); v japonskih religijah (budizem in nove religije, družinske in ljudske religije).

Spol in telo

Predmet bo vseboval naslednje tematske sklope:

- biološko in/ali družbeni telo (medikalizacija (ženskega) telesa);
- družbena/kulturna in diskurzivna konstrukcija telesa (močno telo, šibko telo);

- politična/družbena moč in telo (kontrolirana telesa: kaznovanje telesa od klasičnih do sodobnih fizičnih muk, trpinčena telesa (koncentracijska taborišča);
- telo in identiteta (telo kot lastna kreacija, diete, fitnes, bodybuilding, lepota kirurgija);
- telo in reprodukcija (nadzorovanje ženskih teles, reproduktivne pravice žensk, kontracepcija, nove reproduktivne tehnologije itd.);
- medijske reprezentacije telesa (moda in telo, telo in potrošništvo, reklamna industrija in vizualne (iz)rabe (ženskega) telesa;
- pokrivanje in razkrivanje telesa v različnih kulturah in religijah;
- »normalno« in hendikepirano telo;
- prodajanje telesa (pornografija, prostitucija, trgovina z belim blagom);
- bolezni in motnje hranjenja (prenajedanje, anoreksija, bulimija).

Vizualna kultura in spol

Predmet s perspektive feministične vizualne teorije obravnava reprezentacije spolne razlike v vizualnih podobah ter koncept pogleda/gledanja skozi ustroje moči in nadzorovanja v prevladujočih družbenih razmerjih. Upošteva teoretske doprinose lezbičnih in gejevskih študij na področju vizualne kulture. Vloga spola bo analizirana ob primerih upodobitev telesa likovne/vizualne umetniške produkcije zahodne umetnostno-zgodovinske tradicije skupaj z drugimi modeli subjektivitete, ki vključujejo vidike spolne orientacije, rasnih in etničnih identifikacij ter nacionalnosti in razreda. Obravnavana bodo tista umetniška dela, ki se osredotočajo na tematiko spola in politiko identitet skozi reprezentacije telesa: esencialistična poudarjanja specifično ženskih tem (ki se nanašajo na žensko seksualnost, menstruacijo, nosečnost, splav, porod, materinstvo...); body art (objektivizirane upodobitve lastnih teles); konstruktivistična, antiesencialistična zanikanja prikazovanja lastnega (ženskega) telesa; lezbične in gejevske podobe (preseganje heteronormativnosti in spolnih binarizmov skozi koncepte vizualnega transvestizma, maškare, preoblačenja v nasprotni spol – umetnost drag king/queen performansov); stereotipne predstavitve spola.

Vključeni bodo zgledi iz filma, fotografije in televizije. Teoretske osnove se naslanjajo na sodobne sociološko-kulturološke študije, teorijo vizualne kulture, umetnostno zgodovino, feministično teorijo in psihoanalizo.

Zgodovina vsakdanjega življenja žensk

V ospredje obravnave bodo posamezni vsebinski skopi, ki zadevajo vsakdanje življenje žensk v družbi starega režima in moderni družbi. Poudarek bo na posameznih pravnih okvirih in družbenih strukturah, ki so določali materialno življenje žensk v preteklosti, na njihovem delovanju v zasebni in družinski sferi, študijskem in družinskem gospodarstvu. Posebno pozornost bo tudi namenjena spoznavanju ženskega doživljanja prelomnih zgodovinskih obdobj in njihovega delovanja v njih.

POGOJI ZA VPIS IN MERILA ZA IZBIRO OB OMEJITVI VPISA

V dvodisciplinarni študijski program druge stopnje se lahko vpiše, kdor je končal:

1. prvostopenjski dvodisciplinarni univerzitetni študijski program istih disciplin, vrednoten s 180 KT;
2. prvostopenjski dvodisciplinarni univerzitetni študijski program istih disciplin, ovrednoten z 240 KT; pri tem se lahko kandidatom glede na opravljene obveznosti prvostopenjskega študija prizna do 60 KT;
3. katerega koli od drugih prvostopenjskih univerzitetnih študijskih programov z ustreznih strokovnih področij (jezikoslovje, družboslovje, humanistika), če je kandidat pred vpisom

- opravi študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo od 10 do 60 KT;
4. katerega koli od drugih prvostopenjskih univerzitetnih študijskih programov z drugih strokovnih področij, če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo do 60 KT;
  5. visokošolski strokovni študijski program po starem programu z ustreznih strokovnih področij (jezikoslovje, družboslovje, humanistika), če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo od 10 do 60 KT;
  6. visokošolski strokovni študijski program po starem programu z drugih strokovnih področij, če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo do 60 KT.

Če bo sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo kandidati/kandidatke izbrani/e glede na prednostno lestvico, sestavljeno iz naslednjih kriterijev:

- ocena diplomskega dela,
- ocena diplomskega izpita,
- povprečna ocena na dodiplomskem študiju,
- bibliografija in/ali izkazana znanja oz. spretnosti, relevantna za študij.

Premostitveni pogoji za prehod študentov, ki so diplomirali na 1. stopnji nedružboslovnega oziroma nehumanističnega študijskega programa, na program 2. stopnje Sociologija kulture.

Študent oz. študentka ima možnost opravljati premostitveni program po vpisu v 1. letnik, opraviti pa ga mora do vpisa v 2. letnik.

Študent oz. študentka mora zbrati skupno za 30 KT iz predmetov na programih 1. stopnje na Oddelku za sociologijo FF.

25 KT zbere z opravljanjem temeljnih predmetih programov 1. stopnje na Oddelku za sociologijo FF (steber O-SK):

- Uvod v sociologijo 1,
- Uvod v sociologijo 2,
- Uvod v sociologijo kulture 1,
- Uvod v sociologijo kulture 2,
- Osnove sociološkega raziskovanja 1,
- Osnove sociološkega raziskovanja 2.

5 KT zbere študent oz. študentka z opravljanjem izpitne obveznosti iz enega od temeljnih predmetov stroke (steber O-ST), ki vsebinsko predstavlja pripravo na izbrano smer programa 2. stopnje. Ti predmeti so:

Religijski študiji:

- Sociologija religije,
- Teorije ideologije,
- Družbene spremembe in razvoj,
- Klasična sociološka misel,
- Sodobne družboslovne teorije,
- Osnove humanistične misli.

Medijski in kulturni študiji:

- Popularne kulture,
- Kulturna analiza in reprezentacije,
- Sociologija materialne kulture,

- Uvod v filmske študije,
- Diskurzivna analiza,
- Sociologija medijev in komuniciranja,
- Globalna kultura,
- Sociologija gledališča,
- Sociologija vizualnih umetnosti.

Študiji spolov:

- Sociologija vsakdanjega življenja,
- Teorije ideologije,
- Družbene spremembe in razvoj,
- Kulturna analiza in reprezentacije,
- Sodobne družboslovne teorije,
- Diskurzivna analiza,
- Sociologija spola.

Globalizacijski študiji:

- Uvod v globalizacijske študije,
- Teorije ideologije,
- Klasična sociološka misel,
- Sodobne družboslovne teorije,
- Sociologija medijev in komuniciranja,
- Globalna kultura,
- Politična sociologija,
- Sociologija naroda in nacionalizma.

Če je študent oz. študentka na 1. stopnji že opravil(a) študijske obveznosti iz predmetov, ki se po vsebini delno ali v celoti prekrivajo s študijskimi predmeti A ali B iz programov Oddelka za sociologijo FF, mu/ji na njegovo ali njeno prošnjo ustrezní organ Oddelka za sociologijo lahko prizna te obveznosti za opravljene (in določi, katerim premostitvenim predmetom ustrezajo in koliko KT veljajo).

DOLOČBE O UPORABI OZ. KONKRETIZACIJI MERIL ZA PRIZNAVANJE ZNANJA IN SPRETNOSTI, PRIDOBLENIH PRED VPISOM V PROGRAM

Določila o priznavanju znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v študijski program, se smiselno upoštevajo tudi pri priznavanju znanj in spretnosti, pridobljenih med študijem, v kolikor je v obliki učnega sporazuma to dogovorjeno vnaprej.

Po dvodisciplinarnih študijskih programih druge stopnje se lahko kandidatom in kandidatkam priznavajo tudi znanja, usposobljenosti in zmožnosti, ki jih je kandidat/ka pridobil/a pred vpisom v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja in ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim z dvodisciplinarnim študijskim programom.

Postopek priznavanja neformalno pridobljenega znanja in spretnosti je v celoti usklajen s Pravilnikom o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti, sprejetem 29. maja 2007 na Senatu Univerze v Ljubljani.

Študentje oz. študentke znanja, pridobljena v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja ter izkustvenega učenja (portfolijo, projekti, objave avtorskih del ipd.), izkažejo s spričevali in drugimi listinami, iz katerih je razvidna vsebina in obseg vloženega dela študenta.

Vloga za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti mora vsebovati:

- spričevala,
- druge listine (različni dokumenti, ki jih izda delodajalec in dokazujejo izkušnje, potrdila o udeležbi na seminarjih in usposabljanjih ipd.),
- portfolio, v katerem kandidat pripravi svojo biografijo s podatki o izobrazbi, o zaposlitvah ter drugih izkušnjah in znanjih, ki jih je pridobil v preteklosti,
- druga dokazila (izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela kandidatov; projekti, izumi, patenti ipd).

Priznana znanja, usposobljenosti oz. zmožnosti se lahko upoštevajo kot opravljene študijske obveznosti znotraj vseh delov študijskega programa. Iz njih pa morata biti jasno razvidna tako vsebina kot obseg vloženega dela študenta, da se lahko znanja ovrednotijo s kreditnimi točkami. Na podlagi individualnih dokumentiranih vlog študentov oz. študentk odloča o priznavanju in vrednotenju tako pridobljenih znanj, usposobljenosti in zmožnosti Filozofska fakulteta na predlog posameznih oddelkov. Ob tem upošteva Pravilnik o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti, sprejet 29. maja 2007 na Senatu Univerze v Ljubljani, druge določbe statuta Univerze v Ljubljani ter Pravila Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

NAČINI OCENJEVANJA

Izpitni režim je usklajen s Statutom Univerze v Ljubljani in Pravilnikom o izpitnem redu Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Oblike preverjanja znanja so: pisni in ustni izpiti, testi, kolokviji, referati, eseji, seminarske naloge, projektne naloge, portfolio in drugo.

Načini ocenjevanja posameznih predmetov so zapisani za vsak predmet posebej v učnih načrtih. Ocenjevalna lestvica je od 6-10 (pozitivno) ter 1-5 (negativno):

10	odlično	izjemni rezultati z zanemarljivimi napakami
9	prav dobro	nadpovprečno znanje, vendar z nekaj napakami
8	prav dobro	solidni rezultati
7	dobro	dobro znanje, vendar z večjimi napakami
6	zadostno	znanje ustreza minimalnim kriterijem
5-1	nezadostno	znanje ne ustreza minimalnim kriterijem

POGOJI ZA NAPREDOVANJE PO PROGRAMU

Pogoji za napredovanje po programu so usklajeni s 151.–153. členom Statuta Univerze v Ljubljani.

Za napredovanje iz prvega v drugi letnik drugostopenjskega dvopredmetnega študijskega programa Sociologija kulture mora študent oz. študentka opraviti študijske obveznosti v tolikšnem obsegu, da dosežejo 90 odstotkov KT (54 do 60 KT), predpisanih s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti za prvi letnik.

V skladu s sklepom Senata Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (42. seja senata FF z dne 13. 2. 2013) in s 153. členom Statuta Univerze v Ljubljani se lahko študentu oz. študentki pri prehodu v višji letnik izjemoma spregleda do 9 KT študijskih obveznosti (15 odstotkov skupnega števila KT za posamezni letnik), če ima za to opravičljive razloge. Opravičljivi razlogi so navedeni v Statutu Univerze v Ljubljani. Spregledane študijske obveznosti mora študent oz. študentka opraviti v času naslednjega letnika.

V skladu s 152. členom Statuta Univerze v Ljubljani ima študent oz. študentka, ki ni opravil oz. opravila vseh študijskih obveznosti za vpis v višji letnik, določenih s študijskim programom, možnost, da v času študija enkrat ponavlja letnik, če izpolnjuje s študijskim programom določene pogoje za ponavljanje. Pogoj za ponavljanje letnika so opravljene študijske obveznosti v skupnem obsegu 15 KT (25% skupnega števila KT za posamezni letnik).

Pogoji za podaljševanje statusa študenta so določeni z 238. členom, pogoji za mirovanje statusa študenta pa z 240. členom Statuta Univerze v Ljubljani.

Študentom in študentkam glede usmerjanja v različne smeri študija, izbire posameznih modulov znotraj študijskih programov in drugih vprašanj, povezanih s študijem, svetujejo predstavniki študentov, tutorji, mentorji posameznih letnikov ter drugi sodelavci ustreznih oddelkov v okviru govorilnih ur.

DOLOČBE O PREHODIH MED PROGRAMI

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej 2. stopnje.

Prehodi so možni med študijskimi programi:

- ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc;
- med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Študent oz. študentka se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik študijskega programa.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent/-tka opravil/-a v prvem študijskem programu;
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja študent/-tka izkazuje z ustreznimi dokumenti.

V skladu s 5. členom Meril za prehode med študijskimi programi lahko študenti prehajajo tudi iz univerzitetnih (nebolonjskih) študijskih programov, sprejetih pred 11. 6. 2004, na bolonjske študijske programe, pri čemer je prehod mogoč:

- le med študijskimi programi istih disciplin in
- če od kandidatovega zadnjega vpisa na univerzitetni študijski program, s katerega prehaja, nista minili več kot 2 leti, vendar pa najkasneje do konca študijskega leta 2015/2016.

O izpolnjevanju pogojev za prehod in priznavanju obveznosti, na podlagi individualne prošnje kandidata/-tke in dokazil o opravljenih obveznostih, odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

V primeru, da ima študent/-tka opravljene obveznosti na tuji visokošolski instituciji, vloži vlogo za priznanje v tujini opravljenega izobraževanja na predpisanem obrazcu v skladu z Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja in veljavnim pravilnikom. Vlogi priloži predpisane dokumente.

PODATKI O NAČINIH IN OBLIKAH IZVAJANJA ŠTUDIJA

Oddelek bo omogočal vpis v redni študij in izredni študij. Redni študij se bo izvajal v obliki predavanj, seminarjev, seminarskih vaj in individualnih konzultacij v prostorih FF UL. Način izvajanja študija je opredeljen v učnih načrtih predmetov (glej priloga 0.a).

Kontaktne ure izrednega študija bomo izvajali v popoldanskem času in ob vikendih v obsegu vsaj ene tretjine obsega, predvidenega za redni študij.

POGOJI ZA DOKONČANJE ŠTUDIJA

Za dokončanje študijskega programa mora študent oz. študentka opraviti vse študijske obveznosti, kot jih določajo študijski program in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 60 KT. Ker gre za dvodisciplinarni študijski program, mora študent oz. študentka za dokončanje celotnega študija opraviti tudi vse obveznosti pri drugi disciplini, v skupnem obsegu 60 KT, skupaj torej 120 KT.

Študent/študentka magistrira z zagovorom pisnega magistrskega dela.

POGOJI ZA DOKONČANJE POSAMEZNIH DELOV PROGRAMA

Študijski program ne predvideva te možnosti.

Oddelek za sociologijo FF omogoča individualnim interesentom opravljanje skrajšanega modularnega programa za pridobitev potrdila o opravljenih obveznostih in pridobljenih znanjih in kompetencah (vseživljenjsko učenje). Enako se lahko po sklepu kolegija oddelka študentom, ki ne želijo ali ne morejo zaključiti študijskega programa, izda potrdilo o opravljenih obveznostih ter pridobljenih znanjih in kompetencah.

STROKOVNI NASLOV

Po uspešno opravljenih študijskih obveznostih pridobi diplomantka oziroma diplomant študijskega programa strokovni naslov magistrica sociologije kulture in ... oz. magister sociologije kulture in ... (mag. soc. kult. in ...), pri čemer je polni naslov odvisen od vsakokratnega individualnega izbora druge študijske discipline.

PRAKTIČNO USPOSABLJANJE

Praktično usposabljanje bo potekalo v okviru raziskovalnega seminarja in praktikuma v ponudbi programa Sociologija kulture. Oddelek za sociologijo ima za izvedbo praktičnega usposabljanja pri študijskem programu Sociologija kulture sklenjene pogodbe o sodelovanju s kulturnimi ustanovami nacionalnega pomena, medijskimi hišami, inštituti, zavodi, nevladnimi organizacijami in uradi. Oddelek bo imenoval koordinatorskega izvajalca prakse. Natančni načrt praktičnega usposabljanja bomo opredelili, ko bodo pristojna ministrstva določila smernice za izvajanje prakse.

ZAPOSLEJIVOST DIPLOMANTOV

Poklic sociolog kulture ni nacionalno reguliran.

Podatki o možnostih zaposlovanja diplomantov so bili pridobljeni s pomočjo ankete diplomantov Oddelka za sociologijo, ki smo jo izvedli maja 2005. Anketa je zajela vzorec 778 oseb. Anketna vprašanja so se nanašala na evalvacijo strokovnih in praktičnih kompetenc, pridobljenih na študiju na oddelku za sociologijo, glede na sedanje delovne potrebe diplomantov. Študijski program z novim predmetnikom korigira pomanjkljivosti in ohranja prednosti, ki so se izrazile tako v anketi kot v pogovoru z

zaposlovalci. Diplomanti in diplomantke Oddelka za sociologijo FF se zaposlujejo kot: animator kulture, avtor RTV oddaj in dokumentarnih filmov, svetovalec/mentor za kulturno-umetniške programe, pedagog v kulturi, producent/izvršni producent/producent uredništva, recenzent, redaktor za film in elektronske medije, urednik, publicist, novinar, kulturni kritik, producent in postproducent festivalov.

EVALVACIJSKI POSTOPKI PROGRAMA

Študentsko mnenje o prenovljenih programih Oddelka za sociologijo FF UL je aktivno vključil študentke in študente oddelka v proces prenove programov. Predstavniki Študentskega sveta FF je sodeloval na sejah Sveta Oddelka za sociologijo. Predstavniki študentk in študentov Oddelka za sociologijo sta o prenovljenih programih oblikovala pisno mnenje. Oddelek je organiziral odprto javno tribuno s svojimi študentkami in študenti o oceni dosedanjih programov in o smernicah za prenovo programov oddelka.

Oddelek za sociologijo bo načrtno spremljal izvajanje drugostopenjskega študija in njegovo uspešnost ter zbiral pobude za dograjevanje programa. Izvajal bo redne ankete med študenti in alumni o njihovem mnenju o primernosti in kakovosti obstoječega programa ter predloge za dopolnitev. Spremljal bo zanimanje za študij na oddelku. Program študija bo redno primerjal in usklajeval z novostmi v stroki in izsledki raziskovalnega dela, objavljenimi doma ali v tujini.